

Mekana ε Pɔl Bot ε ghaada Lɔm Eniel

Esuk étep mekana mak nakwyalaa ε

Mekana mak é mekana ε Pɔl nakwyal nε bot ε di edum kon nε Zεeb pε kɔ ghaada Lɔm. Ye nabe é, nyε dinaa ààkum penek, ye é dhiiti mot ε nagoola bε Mbεε Bhaadal nε eduwa bε Zεeb. Pɔl nakwyal bεmekana mak ε, étep bε neegu nyε. Dum nε tɛp tak ε nyε di eke nε nɔɔ náá, é ghen nyε aadi tɔ pε kyee dik Espanyε ε, nyε dhaa pε yɔbɔ étep nyε needjε bε meghaaz tɔ mɛsa ε Klisto. Nyε naabaawaab nε nɔɔ náá, bε djaala étep nyε neebela ghwyil étɔ mɛdjon.

Tɔ mekana mak, Pɔl naalyaal bε náá, edum ε kon nε Klisto é mbεε sonok. Nyε nake é náá, ye é bot ε bɔs djas é nasa mesyem, étep tak ε bε di ààbela duma ε Zεeb. Tin, nenak, bε é nε ghwyil ebula tɔ εgwakel nε nε tɔ εgwakel nε Yezu Klisto. Zεeb naasée Pɔl étep nyε needi mot-lwoma étep εgoola Mbεε Bhaadal. Pɔl naake náá, mbεε mekpa menek é mɛbwala ε Zεeb étep bot djas di edum kon nε Zεeb ɔ, é di'enek, mot tok nε ghwyil eke náá, nwyak mot ε mot mbyak eYuda nεghu nwyak mot tok mot mbyak eYuda. Eteε náá, pε daa Zεeb, bot djas di edum kon nε Zεeb ɔ é djala, ye tok nε mot di edhaa mɔn sɔ. Nyε naazedjε bε di epiki dáa ekwyala di elεε ε. Deenek, ekwyala lεε é náá: «Mot di piki ɔ, tsik'e aadi é tsik edum kon nε Zεeb.» (1.17) Pɔl naabaake náá, bɔɔ djas, bot ε di edum kon nε Zεeb ɔ, goka é nε edi tɔ εgwakel, sa mot ààbhina sɔ mot, sa

nyε ààkwyosal sɔ mot dje sɔs, sa nyε ààpée sɔ mot, ye nakoobe náá, mɛfulu mɔɔ tok djala.

Mekana mak, mekana me Pɔl nakwyal ne bot ε ghaada Lɔm é naadyeebabu enem esa, kana dwoo elenek, ekeletye naamyaaɔl ye enyɔɔpe.

Metsek me mekana tak ε:

1 Pɔl naagoola Mbεε Bhaadal. (1.1-17)

2 Ye é bot ε bɔs djas é nasyem. (1.18–3.20)

3 Dáa Zεεb nadjε bot ε bɔs di epiki ε. (3.21–4.25)

4 Bot ε Zεεb é waabela tsik na bes. (5.1–8.39)

5 Zεεb eebet bot ε mbyak Yisalaεl, tin, ye é éteɔp ba mɔn ewala, (9.1–11.36)

6 Tsik na bes tɔ mekwyla, (12.1–15.13)

7 Sa Pɔl namyam esa ε, ne meswosel. (15.14–16.27)

Meswosel

¹ Ye é mam Pɔl, mot-mesa ε Yezu Klisto. Zεεb é nadjoo me, nyε é nasée me éteɔp me needi mot-lwoma, me neegoola bin Mbεε Bhaadal ye.

² Zεεb naalookek Mbεε Bhaadal tak ne bengoollel ε mekpa me tɔ eKwyla be na dεε.

³ Mbεε Bhaadal tak lii é kɔ esu ε mɔn'e Yezu Klisto Gheɲ'enaka. Zya nyε nazye kɔ eko ε bɔs ε, nyε nabyel é tɔ lɔɔg mebyel ε bedha ε mekoozi Dhavid.

⁴ Ne mebwala me Sisim na Dεε, Zεεb naasée Yezu Klisto Gheɲ'enaka éteɔp nyε needi mɔn ε Zεεb, é sok nyε nagomal nyε pak myon ε.

⁵ Nyε é nasa náá, me bela enem ne embεε e Zεεb ee me di mos mot-lwoma. Eteε náá, bot djas e membyak mesis needum kon ne Zεεb, ne elooba ne ne éteɔp duu ε Klisto.

⁶ Biyo pe é tɔ lɔɔg bot ε tak. Biyo, bot ε Zεeb nasée étep bi needi bot ε Yezu Klisto ɔ.

⁷ Mε kwyal mεkana mak é étep biyo djas, bot ε di pε ghaada Lom ɔ, biyo bot ε Zεeb di ekwyel ɔ, biyo bot ε Zεeb nazesée étep bi needi bot ε na dεε ɔ. Beta náá, Zεeb Sεeg'ena nε Gheη Yezu Klisto dje bin enem nε embεε nε egwyem.

Pɔl epεkwyel εtɔ kebee bot ε ezεega mendjaala ghaada Lom

⁸ Mε pookokan sok ε εbulal bhɔɔ nε Zεeb'am nε din ε Yezu Klisto kɔ εsu ε len. Etεε náá, bhwak djas epelii enyɔpe kɔ εsu ε εdum ε kon ε len nε Zεeb.

⁹ Zεeb nε gu náá, sa mε di elεε é, ye é etep etsεetse, nyey mot mε di esa mesa mε yii egoola Mbεε Bhaadal kɔ εsu ε mɔn'ε nε lyem wat ɔ. Nyε nε gu náá mε nε εdjaala étep'en ngwyis.

¹⁰ E mεwala djas mε di εdjaala é, mε nε εwaab nε Zεeb náá, nyε dje mε ze εzyε pε yεbɔ ye bε náá, ye é ekwosak ε lε ɔɔ.

¹¹ Deenek, mε é nε gwyes dhaa tyε náá, mena bomaka, étep bi neebela εkεε e enem nε embεε, εkεε ε Sisim na Dεε, étep bi neebela mεghaaz.

¹² Tin, baabela náá, mε kwyel é mε di é di wat nε nen étep bot needjelka mεghaaz tɔ εdum ε kon elenaka nε Zεeb ee mena dika nε ye sama ε.

¹³ Bɔn nyεεg bam, mε kwyel é bi gu náá, mε nε εdyeebagek εzyε pε yibɔ. Tin, mε dinaa àapaabela ze εzyε penek dɔɔ nε dwoo pan mos'ak. Mε kwyel é náá, mesa mam baaloo pε yεbɔ pe, dáa ye naloo pε kyee bot ε membyak mesis ε.

¹⁴ Ye goka é mε tɔ pε daa bot djas, bot ε mbyak eGhelek nε bot ε di ààbε tɔ bot ε mbyak eGhelek ɔ, pε

daa bot ε di egu məkana ɔ, nε bot ε di ààgu məkana ɔ.

¹⁵ Eteɓ tak ε, mε di nε gwyes dhaa tyε éteɓ εZεgoola bin Mbεε Bhaadal, biyɔ bot ε di kɔ ghaada Lòm ɔ.

Mεbwala mε Mbεε Bhaadal

¹⁶ Mε tok nε syen nε Mbεε Bhaadal, etεε náá, ye é mεbwala mε Zεεb dyeebasa éteɓ εtsik ε bot ε di edum koɲ nε Zεεb ɔ. Bot ε nyε aalel εtsik sok ɔ aadi é bot ε mbyak eYuda, Zεnɔɔ bot ε di ààbe bot ε mbyak eYuda ɔ.

¹⁷ Tin, Mbεε Bhaadal lyaal é dhatyee Zεεb di enεεg mot piki é mis mε ε. Ye é kɔ esu edum ε koɲ nε Zεεb, kana məkεn kεkum pε εsik dhatyee ekwyala di elεε: «Mot epiki aadi nε tsik é tɔ edum ε koɲ ε lε nε Zεεb.»

Bot ε bɔs djas é nε ndjε sok bhwoob ε Zεεb

¹⁸ Tin, pε tɔ gwoo, Zεεb epelyaal εbuk ε lε kɔ bot djas di ààduwal nyε ɔ, bot ε di ààkε tɔ epiki ɔ. Eteε náá, embee mεsa mɔɔ epelu bot náá, bε nàgu etsetse dum nε Zεεb.

¹⁹ Bela náá, sa di egoka náá, bot gu dum nε Zεεb ε, ye é popoopwon é mis mɔɔ. Zεεb nyε é met naatel bε yε popoopwon.

²⁰ Mεbwala ε Zεεb nε konyel Zεεb nyεy nyε emet, ye é esa ee di náá, bot tok nε ghwyil εbee ε. Tin, kana dwoo Zεεb nakus bhwak ε, keyaka nε dwoo pan mos'ak, tsoɲ mot é nε ghwyil εgu yε é ghen nyε di ebee esa ee Zεεb di sa ε. E di'enek, bot ε bɔs tok nε dhiiti mεgham aasa náá, bε nàgu Zεεb,

²¹ etεε náá, bε naagu Zεεb. Tin, bε ààpaduwal nyε, bε ààpabee nyε dáa Zεεb, bε ààpabulal nε Zεεb.

Bela náá, egeka bɔɔ moo é yii ewo, epila elyem bɔɔ eezedipal bɛ mis.

²² Deenek, bɛ dyeebaghɛɛ mɛnyel náá, bɛ é bɛtsoŋ ɛ bot, ghuna bɛ é ɛpelyet,

²³ Tin, é di di egoka náá, bɛ duwal duma Zɛɛb mot di náá, nyɛ aanaboogwyɛ ɔ, bɔɔ duwal é bɛnaghise di ekpaka tyee bot, tyee enen, tyee bɛtit ɛ di nɛ mɛko mɛná ɛ, nɛ bɛdhiiti nakpakaa tyee edjaadla-djaadla ɛ.

²⁴ Dum nɛ tɛp tak é, Zɛɛb zebet bɛ tɔ embee esesɛɛ e mɛkwosak mɛ elyem bɔɔ. Deenek, bɛ kadi é é sa esa e syen di eghwyalal mɛnyel mɔɔ met ɛ.

²⁵ E di'enek, bɛ ɛpebet ɛtɛp ɛtsɛtsɛ e Zɛɛb ɛtɛp ɛdu ɛtɛp ɛtsal. Tin bɛ kaduwal é esa e Zɛɛb nakus ɛ, àaduwal kusel tak nyɛ ɛmet, mot di egoka nɛ ɛduwalaa kɔm-kɔm sii nɛ kɔm ɔ! Amen.

²⁶ Dum nɛ tɛp tak ɛ, Zɛɛb zebet bɛ tɔ mbee mɛzɔ di eghwyalal mɛnyel mɔɔ ɛ. Tin, bowa ààkadi ɛbá nɛ botom, bɛ kadi ɛbá é pak'ɔɔ boa nɛ boa.

²⁷ Tyee wat nɛ bowa, botom pe ààkadi ɛbá nɛ bowa. Bɛ kadi mɛba é pak'ɔɔ botom nɛ botom. Ye é deenek ɛ bɛ di ebela efute embee esesɛɛ di esa náá, bɛ wo ze ɛ.

²⁸ Dáa ye dinaa bɛ eebyen ɛdum ɛ koŋ nɛ Zɛɛb ɛ, Zɛɛb eezelum bɛ koŋ tɔ esiiza bɔɔ yii ewo, tin, bɛ ɛpesa esa di ààgoka nɛ ɛsaɛl ɛ.

²⁹ Deenek, bɛ moo é nɛ bɛtɛ nɛ membi mɛ mɛsa mɛ di ààbɛ tɔ epiki ɛ, mesyem, mbee dɔɔb, ɛgɔ ɛ bot, mɛwɔ, mbee mɛpek, bɛ é nɛ zok, nɛ ɛsu ɛ ɛtɛp nɛ min mɛ bɛsɔ bɔɔ,

³⁰ bɛ é bot ɛ mɛbhɛkel, bɛ é bot ɛ mɛbhuka ɛ Zɛɛb, bɛ ààkaab bot, bɛ é bot ɛ ɛbet, bot ɛ ɛghɛɛa nyel. Bɛ é nɛ mɛghaaz ɛtɛp ɛsaa embee esesɛɛ, bɛ ààkaab

bεσεεg bɔɔ nε benyεεg bɔɔ

³¹ bε ààtselal, bε ààsa sa bε di elεε ε, bε nε lyel elyem, ààbε nε ghoη nε besɔ bɔɔ.

³² Tin, bε nε gu epée e Zεεb enyɔεpe. Bot ε di eke deenek ɔ, bε goka é nε esyee. E di'enek, bε ààzosik é esa esεσεε binek nε esεσεε binek, bε εpebaabesal bedhiiti bot náá, bε sa embee mesa menek.

2

Epée e Zεεb

¹ Wɔy, ye nakoozodi náá wɔ é εze, wɔy mot di epée besɔ bɔɔ, gua náá, wɔ aanàbela epelak. Etεε náá, wɔ di epée besɔ bɔ, da wɔ é baadi eke dáa bɔɔ ɔ, tin wɔy emet epewa nyel'ɔ é feη.

² Mena nε guka náá, epée e Zεεb é tσεεtσε dum nε mbi bot ε di esa esεσεε binek ɔ.

³ Wɔy mot di epée bot ε di esa mbee esεσεε binek, da wɔ é baadi esa esεσεε tak, wɔ gek é náá, wɔ aadi é kiid tɔ epée e Zεεb e?

⁴ Wɔ εpekwyel εbyasal boo enεm esa e Zεεb, nε εdil ε lyem'ε nε mβεε lyem'ε? Wɔ ààgu náá, boo enεm esa e Zεεb é kwaasa náá, wɔ swoola tsik e?

⁵ Tin, wɔ εpesa maa-εlɔ, wɔ ààkwyel εswoola lyem. Ye é éteε tak ε wɔ di esεεg boo εbuk ε Zεεb kɔ nyel'ɔ endita-endita dwoɔ Zεεb aatel boo εbuk ε lε tɔ epée bε e piki ε.

⁶ Nyε waadjε mot nε mot efute mesa mε nyε nadi esa ε.

⁷ E di'enek, nyε aadjε tsik na kɔm-kɔm é nε bot ε di wa zii tɔ esa enεm esa, nε εsaη ε duma, duu nε tsik na kɔm-kɔm.

⁸ Tin, nyε aatel εbuk nε εbiyo ε lε é nε bot ε di ààlooba nε nε ɔ, bot ε di ààkwyεl εlooba nε etsεεtε da looba nε etεp di ààbε tɔ epiki ε.

⁹ Bot djas di esa εbiyo ɔ, bε waabee mezuk nε ghon, yε aakan é nε bot ε mbyak eYuda, zεnɔɔ bot ε mbyak eGhelek.

¹⁰ E di'enek, Zεεb é waadjε duma, duu, egwyem nε bot djas di esa sa mεnyɔ ε, yε aakan ε nε bot ε mbyak eYuda, zεnɔɔ bot ε mbyak eGhelek,

¹¹ etεε náá, Zεεb ààwa mbek pak bot.

¹² Bot ε di esyem ààgu etsi ε Moiiiz ɔ, bε waagwyε pe ε ààbε nε etsi. Tin, bot ε di esyem, bɔɔ é gu etsi ε Moiiiz ɔ, bε waapéeaa ε dum nε etsi tak.

¹³ Etεε náá, bot ε di bot ε epiki é mis mε Zεεb ɔ, ye tok bot ε di náá, bɔɔ zosik ε é εgwak etsi ε Moiiiz. Tin, bot ε di bot ε epiki é mis mε Zεεb ɔ, ye é bot ε di ewa etsi tak tɔ mεsa ɔ.

¹⁴ Eghεn bot ε di ààbε bot ε mbyak eYuda, bot ε di ààgu etsi ε Moiiiz di elooba nε etsi bɔɔ bε εmet ε, ye é εkεε, etsi tak é nε nɔɔ é baala tɔ elyem, ye nakoozodi náá, bε tok nε yε.

¹⁵ Tin, bε lyaal deenek é sa etsi di elyo náá, mot sa ε, ye é kwyala tɔ elyem e bɔɔ. Egeka e lyem bɔɔ εpelyaal yε, deenek, esiiza bɔɔ nε pit bε é dhiiti mεwala, da baakεm bε tɔ yak mεwala.

¹⁶ Etεp binek djas aanyen é dwoo Zεεb aapée esa ee djas di syela tɔ tsik mot nε mot é ze ε Yezu Klisto ε, ye é sa Mbεε Bhaadal mε di egoola ε di elεε ε.

Eyuda nε etsi

¹⁷ Wɔ mot di nε din εmot mbyak eYuda ɔ, εbwaalel ε lɔ é pε tɔ etsi, kɔ εsu ε Zεεb'ɔ ε wɔ di eben nyel,

¹⁸ Wɔ nɛ gu ɛkwosak ɛ lɛ, etsi naalyo dɔ́a wɔ di egoka nɛ ɛwa mbek pak mɛnyɔ nɛ ɛbiyo ɛ.

¹⁹ Wɔ beɛ ɛ náá, wɔy ɛ djɛɛdel bot ɛ edhim, wɔy ɛ gwyɛ bot ɛ di tɔ ghooghom ɔ,

²⁰ wɔy ɛ lyoel bot ɛ di ààgu mɛdjek ɔ, lyoel bɔn dhyeeb, ɛtɛ náá wɔy eezemyaal nɛ lyem wat náá, etsi ɛpesa náá, wɔ di mot ɛgu ɛ ɛtɛp, mot ɛgu ɛ ɛtsɛtɛ.

²¹ Tin, wɔy, mot di elyo bɛsɔ bɔ ɔ, ɛtɛp yɛ wɔ di ààlyo nyel'ɔ met? Wɔy, mot di egoola bɛsɔ bɔ Mbɛɛ Bhaadal náá, bɛ nàdjii ɔ, ɛtɛp yɛ wɔ di edjii?

²² Wɔy, mot di elu bot náá, bɛ nàsa ɛzɔ ɔ, ɛtɛp yɛ wɔy di esa yɛ? Wɔy, mot di ebyen bɛnaghise ɔ, ɛtɛp yɛ wɔ di ɛkɛdjii esa ɛɛ di tɔ mendjaa mɛ bɛzɛɛb bɔɔ ɛ?

²³ Wɔ nɛ sa ɛghɛɛa nyel kɔ ɛsu ɛ etsi, tin, wɔ kadi ɛ ààdjɛ Zɛɛb duu ɛ sok wɔ di esa sa etsi di ebyen ɛ!

²⁴ Tin, ɛkwyala lɛɛ ɛ náá: «Dum nɛ ɛtɛp bi di esa ɛ, bɛdhiiti membyak ɛpenyek Zɛɛb.»

²⁵ ɛni ɛ beka val ɛ, yɛ bɛ náá, wɔ ɛpelooba nɛ etsi ɔɔ. Tin, wɔ kadi ààlooba nɛ etsi ɔɔ, yɛ ɛ ɛkɛɛ wɔ ààpani beka.

²⁶ Tin, mot di ààni beka ɔ, nyɛ looba nɛ mɛtiŋ mɛ etsi ɔɔ, Zɛɛb aanàkwaabee nyɛ tyee mot zeni beka ɔ?

²⁷ Tin, mot di náá, nyɛ di ààpabɛɛ pyon beka ɛ nyel'ɛ ɔ, nyɛ looba nɛ etsi ɔɔ, nyɛ waapɛɛ wɔ, wɔy mot di ààlooba nɛ etsi ɔ, yɛ nakozoodi náá, wɔ nɛ gu mɛkana mɛ etsi nɛ náá, wɔ naaniigela beka.

²⁸ E di'enek, tɛtɛ mot mbyak Yuda tok mot di ediig bet ɛ mis mɛ bot náá, nyɛ ɛ Yuda, nɛ náá nyɛ ɛ nɛ bam pyon beka ɛ nyel.

²⁹ Tin, tɛtɛ mot mbyak eYuda ɛ mot di ààdiig bet

é mis mε bot ɔ, ye é mot naniigelaa beka tɔ lyem'ε
 ɔ, beka tak é yii Sisim e Zεεb, ààbε yii etsi. Tεtε mot
 mbyak e Yuda bela duu é nε Zεεb, ààkabε nε bot ε
 bɔs.

3

¹ Eɗi ε mot mbyak eYuda kwyel elεε wɔ eedhaa
 bot djas e? Eni ε beka é nε dhiiti sonok ee mot di
 ebela kɔ esu ε tak e?

² Tsεetse, ye é nε boo metan tɔ betε nε esonok. Yii
 meken é náá, Zεεb naleekan εɗje mεpka mε é nε bot
 ε mbyak eYuda.

³ Ye é tsεetse náá, beɗhiiti bot pak'ɔɔ nabε é ààdi
 sosoob nε Zεεb. Tin, ye kakwyel elεε é náá, Zεεb
 waakat εɗi é sosoob etεε náá, bε tok esosoob e?

⁴ Aàbε deenek! Ye é koobε náá, bot ε bɔs djas é bot
 ε etsal ɔɔ, ye goka é, ye nyen popoopwon náá, Zεεb
 é mot etsεetse. Ye é tsεetse, ekwyala lεε é náá:

«Ye goka é náá,
 bot gu epiki bɔ, tɔ mekpa mɔ,
 tin, mot epit wɔ ɔɔ,
 wɔ péεaa ɔɔ,
 wɔ goka é nε εɗi nε gham.»

⁵ Tin, ye bε náá, embee mesa mε mena di esa
 é, ye epesa náá, epiki e Zεεb nyen popoopwon é
 mwos dwoɔ ɔɔ, «haa» mena aakabaake dáa, Zεεb é
 εbiyoεpe etεε náá, nyε eewa mena é fenj e? Mε kalii
 wak é dáa bot djas di elii ε.

⁶ Ye aanàkwaasaεl deenek! Etεε náá, ye pe di é di
 deenek ɔɔ, pe Zεεb aakasa dáa étεp επέε bot ε bɔs?

⁷ Ye be náá, etsal bam epesa náá, etsεεtse e Zεεb nyen popoopwon étεp elyaal duma ye ɔɔ. «Haa!» Etεp yé mε baadi epéεaa dáa mot mesyem?

⁸ Bεdhiiti bot ke é náá, bis epelyo bot embee melyo náá: «Djhoosaka εbiyo etεε náá, enεm esa neenyen.» Mbi binɔk bot goka é nε ewaa é fenj.

Ye tok nε mot epiki é mis mε Zεεb

⁹ Ye é dáa? Ye kabε é náá, menabelka bot ε mbyak eYuda eedhaa bot ε membyak mεsis e? Aàbε! Mε naazeloolyaal náá, bot djas, ye nakoozodi bot ε mbyak eYuda nεghu bot ε membyak mεsis, djas ε ɔɔ é si bhel mesyem.

¹⁰ E di'enek, ekwyala lεε é náá:

«Ye tok nε mot di piki, ààkobε-beak mot ngɔt,

¹¹ ye tok nε mot di etselal,

ye tok nε mot di esaa Zεεb.

¹² Deenek, be tokapε é tεtε ze,

bɔɔ djas eezewo.

Ye tok nε mot di esa enεm esa

ààkobε-beak mot ngɔt.

¹³ Eghenjel-ghenjel bɔɔ moo é dáa εvit ε di náá, ye é mbek ε,

edjem bɔɔ kagu é mεkɔŋ,

sa di ewyis kɔ ekwood enuub bɔɔ moo é dáa nea εgel,

¹⁴ enuub bɔɔ moo é “tɔɔɔ” nε εkelok, nε mεkpa mε bhula ndela mεkpa.

¹⁵ Be nε kwyεs ε mεko étεp εgɔ ε bot.

¹⁶ E edi djas be di edhan ε, ye é puluk, tin be epewa bot tɔ tsik mezuk,

¹⁷ be ààkwyel edi tɔ εgwakel nε bɔn nyεεg bɔɔ.

18 Be ààkaab Zεεb*.»

19 Bis ne gu náá, esa djas Etsi di elii é, ye lii é ne bot ε di si etsi ο. Etεε náá, bot needi ààβεε nuub étεp εταηal. Deenek, étεp bot ε bəs djas needi ne ndje é mis me Zεεb.

20 Etεε náá, ye tok ne mot aadi piki é mis me Zεεb kə esu εlooba ne etsi, bela náá, etsi lyaal é mesyem me mot di esa ε.

Dáa Zεεb sa náá mot di piki ε

21 Nenak yak, Zεεb eezetel mena dáa nye di esa náá, mena di bot ε epiki é mis me ààβεε náá, ye é kə esu ε etsi ε. Bemekana me etsi dəə ne bengooel ε mekpa ε Zεεb naazeloolεε ye.

22 Zεεb ke náá, mot é piki ε, kə esu ε edum koη ε le ne Yezu Klisto. Tin, nye sa ye é ne bot djas di edum koη ne Klisto ο, etεε náá, ye tok ne mbək pak bot,

23 tin, bot djas naazesyem, duma ε Zεεb tokape tə loə.

24 Tin, Zεεb tə enem ne embεε be, nye eesa náá mot di piki é mis me kə esu ε Yezu Klisto mot di epək bot tə mesyem ààβεε ne efute ο.

25 Nyey é mot Zεεb nasée étεp εka nye buwa etεε náá, ghiya ye needis bot ε di edum koη ne Zεεb ο tə mesyem. Nye nasa deenek é étεp εlyaal epiki be, etεε náá, é gheη sok nye nabe é ààdi ewa bot ε nadi esa mesyem ο é feη.

26 Zεεb naakwyel εlyaal epiki be tə melu me mena dika mos'aak kə esu εmaad ε lyem'ε. Etεε náá, nye

* **3:18** Etεp melanηel 10-12: Məd 14.1-3; 53.2-4; Ye nəηel é tə mekana me namwa tə lii eGheεlek. Etεp εlanηel ε 13: Məd 5.10. Ye nəηel é tə mekana me namwa tə lii eGheεlek. Məd 140.4. Etεp εlanηel 14: Məd 10.7 Ye nəηel é tə mekana me namwa tə lii eGheεlek. Etεp εlanηel 15-17: Eza 59.7-8. Etεp εlanηel 18: Məd 36.2.

é mot epiki, ye é étép tak ε nye di esa náá, mot di edum konj ne Yezu o, di mot epiki.

²⁷ E di'enek, bot ε waabaadi ne gham εghεε nyel e? Aàβε, «haa!» Etép yé? Ye é etεε náá, sa di wak ε, ye tokape εlooba ne etsi, ye é é ze edum ε konj ne Zεεb.

²⁸ Mena é ne ghwyil eke náá, Zεεb bee mot piki é kó εsu ε edum ε konj ε le ne Zεεb, ààkabε etεε náá, nye epelooba ne etsi djas.

²⁹ Deenek, Zεεb é yii bot ε mbyak eYuda bɔɔ bεmet e? Nye tok ne ghwyil εbaadi Zεεb bot ε di ààβε bot ε mbyak eYuda o? Tseεtse, nye y pe é Zεεb bot ε di ààβε bot ε mbyak eYuda o,

³⁰ etεε náá, Zεεb é ngot. Zεεb aasa náá, bot ε mbyak eYuda di bot ε epiki kó εsu ε edum ε konj ne Zεεb. Ye é nye y é waabaasa náá, bot ε di ààβε bot ε mbyak eYuda o pe bε di bot ε epiki kó εsu ε edum ε konj ne Zεεb.

³¹ Ye kakwyel ελεε é náá, bot é di edum konj ne Zεεb o, etsi ààkaval e? Ye aanàkwaasael deenek, ye é náá, bis epedje etsi boo metan.

4

Geka ε Abalaam

¹ Bot aake tin dáa étép Abalaam mot di bhaab'enaka kó εko ε bɔs o? Nye nabela yé dum ne etép binek?

² Ye é pe di náá, Abalaam nadjεaa di epiki é mis mε Zεεb ε kó εsu ε mεsa mε o, pe nye é ne ghwyil edi ne εghεεa nyel. Tin, ye nabe é ààdi ne sa nawaasa náá, nye di ne εghεεa nyel é mis mε Zεεb.

³ Deenek, ekwyaala leε é náá: «Abalaam naadum konj ne Zεεb, tin, Zεεb naadjε nyε di epiki kɔ esu εdum ε konj ε le ne Zεεb.»

⁴ Mot di esa mεsa ɔ, nyε goka é ne εdjεaa efute. Efute tak tok náá, ye djεaa nyε ε yii toto, ye é sa nyε di egoka ne εbela ε.

⁵ Mot ε di àasa mεsa mε etsi di elεε ɔɔ, nyε dum konj ne Zεεb mot di epel bot ε mesyem ɔɔ, εdum ε konj ε le ne Zεεb aasa náá, nyε djεaa di epiki.

⁶ Memyaala ne mot Zεεb di edjε nyε di epiki, ààbee-beak mεsa mε ɔ. Ye é deenek ε, Dhavid di eke náá,

⁷ «Memyaala ne bot ε di náá, Zεεb eepel εdjak ε lɔɔ, bot ε di náá, Zεεb eedis mesyem mɔɔ!

⁸ Memyaala ne mot di náá, Ghej ààbis mesyem me!»

⁹ Tin, memyaala menek é étep bot ε zeni beka «hooo» dɔɔ ne bot ε di náá, be dinaa ààpaani beka ɔ? Bot aalɔo ne eke wak mbembε náá: «Zεεb nadjε Abalaam di epiki é, kɔ esu ε εdum ε konj ε le ne Zεεb.»

¹⁰ Etep binek nasael é yaa εwala? Ye nasael é esok ne Abalaam ne eni beka «hooo» ye nasael é bhii tak? Aàbε, ye nabe é àasael bhii tak, ye nasael é esok ne nyε ne ni beka.

¹¹ Bhis Abalaam nadjεaa di epiki ε, nyε nakaseaa beka ε tyee geka di elyaal tseja e piki ε. Nyε nabela tseja tak é kɔ esu ε εdum ε konj ε le ne Zεεb é sok nyε nabe nyε dinaa ààni beka ε. Ye é deenek ε, Abalaam mot nadi nyε moo sεεg bot ε di edum konj ne Zεεb ɔ, etεε náá, Zεεb needjε be di epiki ye nakoozodi náá, be ààpani beka.

¹² Deenek, nye pe é sɛɛg bot ɛ zeni beka ɔ. Ye kwyɛl ɛlɛɛ é, ye tok bot ɛ zosik é ɛni ɛ beka ɔ. Tin, ye é bot ɛ di eke tɔ ɛdum ɛ kon ɛ sɛɛg'enaka Abalaam nadi nɛ yɛ nɛ Zɛɛb, ɛsok nɛ nye nɛ ni beka ɔ.

Ekek e Zɛɛb belaa ɛ tɔ ɛdum kon nɛ Zɛɛb

¹³ Zɛɛb naakek Abalaam nɛ bɛdha bɛ náá, nye waadjɛ bɛ bhwak, ye needi yɔbɔ. Tin, ekek binek nabe é ààsaɛl etɛɛ náá Abalaam nadi elooba nɛ etsi. Ye nabe é etɛɛ náá, Zɛɛb naadjɛ nye di epiki kɔ ɛsu ɛ ɛdum kon ɛ lɛ nɛ Zɛɛb.

¹⁴ Ye é pe di náá, esa ee Zɛɛb nakek ɛ, nye nazokek yɛ ɛ nɛ bot ɛ di elooba nɛ etsi ɔ, ye kwyɛl ɛlɛɛ é náá, ɛdum ɛ kon nɛ Zɛɛb moo é ààkabe dhiiti van sonok, tin, ekek e Zɛɛb aadi é yii toto.

¹⁵ Deenek, etsi é di esa náá, ɛbuk ɛ Zɛɛb di kɔ bot. Tin, é di di ààbɛ nɛ tsi ɔ, ye tok nɛ tɛp ɛbyen elooba nɛ tsi.

¹⁶ Ye é deenek, ekek nadjɛaa é kɔ ɛsu ɛdum kon nɛ Zɛɛb, ɛtɛp ye needi ekeɛ nazedjɛaa mena nɛ Zɛɛb ɛ. Ye aadi é deenek, nɛ bɛdha ɛ Abalaam djas, ààzobe-bɛak bot ɛ di elooba nɛ etsi ɔ, ye é dɔɔ nɛ bot ɛ di eke tɔ ɛdum ɛ kon ɛ Abalaam nɛ Zɛɛb ɔ. Abalaam é sɛɛg menabelka djas.

¹⁷ Tin, ekwyala lɛɛ é náá: «Mɛ eesa náá, wɔ di bhaab bɛtɛ nɛ membyak.» Nye é sɛɛg'enaka sok bhwoob ɛ Zɛɛb mot nye nadum kon nɛ nɛ ɔ. Ye é Zɛɛb mot di egomal bot ɛ zegwyɛ ɔ, mot di kusel esa ee di ààdi sok ɛ.

¹⁸ Abalaam nabe é ààwa ɛbwaaleɛ ɛ lɛ é nyel'ɛ met, nye nawa ɛbwaaleɛ é tɔ ghwyil ɛ Zɛɛb. ɛtɛp tak ɛ, nye nadi nye moo «Bhaab bɛtɛ nɛ membyak».

Ye nasaël é dâa Zεεb naloolεε nyε é: «Ye é deenek ε, metanj mε bedha bô aadi.»

¹⁹ Eghεη tak, Abalaam nabε é nyε moo nε membu εkεε sa yε aasa membu dhet (100). Nyε nabε é, nyε moo kunaa nε εsyee. Eghεη nyε nadi ebee náá, Saala myel nabε é kwyiid ε, εdum ε kon ε lε nabε é ààbula bhis.

²⁰ Tin, nyε nabε é ààkat εwa εbwaalel ε lε nε Zεεb, nyε nabε é ààdi esa mεso nε ekεk e Zεεb. Tin, εdum ε kon ε lε nε Zεεb naadyeebadjedjε nyε mεghaaz, nyε nadi ebulal bhô nε Zεεb.

²¹ Nyε nadi é nε boo εbwaalel náá, sa Zεεb nakεk ε, nyε é nε ghwyil esa yε.

²² Dum nε tεp tak ε, ye di ekeaa nε Abalaam kô εsu ε εdum ε kon ε lε nε Zεεb náá: «Zεεb naadjε nyε di epiki.»

²³ Mεkpa mε di kwyala náá: «Zεεb naadjε nyε di epiki ε» ye nabε é ààkwyalaa kô εsu Abalaam nyε εmet.

²⁴ Tin, ye nabaakwyaalaa pe é étep menabelka bot ε Zεεb zedjε di epiki ô, menabelka bot ε di εdum kon nε Zεεb, mot nagomal Ghεη'enaka Yezu pak myon ô.

²⁵ Nyε naka Yezu é εsyee é étep εdjak ε lena. Nyε naagomal nyε pak myon, étep εdjε mena di epiki é mis mε.

5

Edi ε to εgwakel nε Zεεb

¹ Dâa ye di náá, Zεεb eedjε mena di epiki é mis mε kô εsu εdum ε kon ε lena nε nε ε, ye é mena

dika mos tɔ ɛgwakel nɛ nɛ kɔ ɛsu ɛ Ghɛŋ'enaka Yezu Klisto'aak.

² Ye é kɔ ɛsu ɛ ɛdum ɛ kon nɛ Yezu ɛ mena belaka ze ɛbela enɛm nɛ embɛɛ ɛ Zɛɛb ee mena dika mos ghin tɔ tak'ak. Ye é ɛtɛp tak ɛ mena dika tɔ mɛmyaala mɛ ɛbwaalel ɛdi ɛ tɔ duma ɛ Zɛɛb.

³ Ɛbaanyɔ náá, mena baamyaalaka esok mena dika tɔ mezuk ɛ. Etɛɛ náá, mena nɛ guka náá, mezuk nɛ sa náá mena dika nɛ zii.

⁴ Zii nɛ sa náá mena dika nɛ ghwyil ɛpyet tɔ mɛbhowal, da ghwyil ɛpyet tɔ mɛbhowal ɛsa náá mena dika nɛ ɛbwaalel.

⁵ Bela náá, ɛbwaalel ɛlenek ààkɔɔ mena. Etɛɛ náá, é ze ɛ Sisim na Dɛɛ ee Zɛɛb nadje mena ɛ, nyɛ eesa náá, mena dika nɛ kwyɛl nɛ nɛ tɔ ebhum elyem bena.

⁶ Tin, é ghɛŋ mena nadika mena dinaa ààbɛ nɛ ghwyil ɛ, é di'enek ɛ, Klisto nagwyɛ ɛtɛp bot ɛ mesyem é ɛwala Zɛɛb nalɛɛ ɛ.

⁷ Tin, elyel náá, mot myaal ɛsyee ɛtɛp sɔ mot, ye nakoozodi náá, sɔ tak é mot epiki. Deenek, mot ɛ nɛ ghwyil ɛbela mɛghaaz mɛ ɛgwyɛ ɛtɛp mot di esa enɛm esa ɔ.

⁸ Tin, Zɛɛb naatel dáa nyɛ di ekwyɛl mena ɛ: Klisto nagwyɛ kɔ ɛsu ɛ lena ɛ, é ghɛŋ mena nadika mena dinaa bot ɛ mesyem ɛ.

⁹ Dáa ye di náá, ye é kɔ ɛsu buwa nyel'ɛ ɛ, mena moo nenak ɛ bot ɛ epiki é mis mɛ Zɛɛb, ye é ɛtɛp tak ɛ di náá, nyɛ aabaatsik mena si ɛbuk ɛ lɛ.

¹⁰ E ghɛŋ mena nadika mena dinaaka bot ɛ mɛbhuka ɛ Zɛɛb ɛ, nyɛ naabulal ɛgwakel nɛ nena dum nɛ ɛsyee ɛ mɔn'ɛ. Nenak, dáa ye di náá, mɔn'ɛ é nɛ tsik ɛ, nɛ náá, nyɛ eebulal ɛgwakel nɛ nena ɛ, nyɛ waatsik mena.

¹¹ Ye tok yenek ne yenek, mena epebaamyaalaka ne Zeeb dhaa nyel, nyey é mot naneg mena to egwakel ne ne ko esu e Ghen'enaka Yezu Klisto o.

Adam ne Yezu Klisto

¹² Daa ye di naa syem nani ko eko e bos e, ko esu e mot ngot, Adam, da syem ezedjoo esyee ko bos e, deenek e esyee nakazebela bot djas, etee naa, bot djas naasyem.

¹³ Esok ne Zeeb ne dje etsi ne Moiiiz, syem nadi é ye moo ko bos. Tin, daa etsi nadi ye dinaa aabe tak e, Zeeb nabe é aadi ebee mesyem me bot e bos.

¹⁴ Bela naa, kana é ghen Adam kekum é ghen e Moiiiz, esyee nabe é ne ghwyil ko bot djas doo ne bot e nadi aasyem daa Adam mot nadi aalooba ne sa Zeeb nalae nye e.

Adam nabe é mbanja-mbanja mot nadi egoka ne ezye o.

¹⁵ Tin, edjak e Adam tok ne ghwyil edi tyee wat ne ekee enem ne embee ee Zeeb zedje mot, mot aasa mesa e. Ye é tsetse naa, zukamwaa ne bot naagwyee ko esu e edjak e mot ngot. Tin, enem ne embee ee Zeeb nadjee mena ko lo e Yezu Klisto e naatsik bot ebupe to edjak e loo.

¹⁶ Deenek, ekee e Zeeb di edje e, ye tok tyee wat ne syem mot ngot nasa e. Syem e Adam naasa naa, Zeeb kwyesal bot e bos ndje sos. Tin, ekee Zeeb nadjee bot, bot aasa mesa e, ye naasa naa, nye nakwyesal be ndje sos, ye nakoozodi naa be é ne bete ne mesyem.

¹⁷ Ye be naa, syem mot ngot naasa naa, esyee di ne ghwyil ko bot e bos oo, tin, ko esu e tsik mot ngot Yezu Klisto, bot eebela enem ne embee ebupe ne ekee epiki di esa naa, bot di sama ne Yezu Klisto e.

¹⁸ Nenak, syem e mot ngot Adam, eesa náá, bot djas kwyeselaa ndje sɔs, ye é tyee wat, nɛ mɛsa mɛ epiki mɛ mot ngot Yezu Klisto nasa náá bot ɛ bɔs djas di bot ɛ epiki nɛ ɛdʒɛ bɛ tsik ɛ.

¹⁹ Dáa mot ngot nadi áàlooba é, ye naasa náá, bɛtɛ nɛ bot ni tɔ mesyem, deenek, ɛlooba ɛ mot ngot nalooba é, ye eesa náá, bɛtɛ nɛ bot di bot ɛ epiki é mis mɛ Zɛɛb.

²⁰ Eghɛɲ etsi natuula é, mesyem naabaazɛbu. Tin, edi mesyem di ebu é, enɛm nɛ embɛɛ e Zɛɛb ɛpebu dhaa tyɛ.

²¹ Tin, dáa mesyem natel ghwyil'ɛ tɔ ɛsyee ɛ, ye é deenek ɛ enɛm nɛ embɛɛ e Zɛɛb di etel ghwyil'ɛ tɔ epiki, étɛp ɛdʒɛ mena tsik na kɔm-kɔm kɔ ɛsu ɛ Yezu Klisto Ghɛɲ'enaka.

6

Edi dáa mot zegwyɛ ɔ sok bhwoob mesyem, ɛbela tsik dum nɛ Klisto

¹ E di'enek, bot aakake tin dáa? Ye goka é bot gyee tɔ mesyem etɛɛ náá enɛm nɛ embɛɛ e Zɛɛb neebu dhaa tyɛ?

² Ye aanákwaasael deenek, menabelka bot ɛ di náá, mena naazeduska tɔ tsik mesyem ɔ, «haaa» étɛp yé mena di baakwyɛlka ɛsik tɔ tsik mesyem?

³ Bi áàgu náá, é ghɛɲ mena naduwaka Zɛɛb ɛ, menabelka djas nabɛ é, mena mooka mot ngot nɛ Yezu Klisto? Ye kwyɛl ɛlɛɛ é náá, mena naazegwyɛka sama nɛ nɛ.

⁴ Dum nɛ ɛduwa Zɛɛb'enek, mena naagwyɛ, delaa sama nɛ Klisto. Etɛɛ náá, tyee wat nɛ dáa duma Sɛɛg nasa náá, Klisto gom pak myoɲ ɛ, deenek ɛ, menabelka pe aabaakɛ tɔ tsik na bes.

⁵ Tin, ye be náá, mena nadika é mot ngot ne ne to kókó mbi esyee e le ɔɔ, mena aabaadika é mot ngot ne ne to mbi egom e le pak myon.

⁶ Bot goka é ne egu enyɔɔpe náá, mena tokape mbi bot e mena nadika kpaambel ɔ. Mena naazegwyeka, mbema é melaaba sama ne Klisto. Eteé náá, tsik epuud mena nadika ne ye e neegwyé. Tin, mena needi aabaadika ekwom mesyem.

⁷ Eteé náá, mot nagwyé sama ne Klisto ɔ, nye moo é nye eezedjεaa di epiki, nye naazepεkaa to mesyem.

⁸ Ye be náá, mena eezegwyeka sama ne Klisto ɔɔ, tin, mena é ne ghwyil edi ne εbwaalel náá, mena waadika pe ne tsik sama ne ne.

⁹ Mena ne guka enyɔɔpe náá, Klisto naazegomlaa pak myon, nye tok ne ghwyil εbaagwyé. Tin, esyee tokape ne ghwyil kɔ le.

¹⁰ Klisto nagwyé é gwyεa sok wat étεp εsaab ghwyil mεbwala mε mesyem mε bot e bɔs. Tin, nenak yak nye moo é ne tsik kɔ εsu e Zεεb.

¹¹ Ye é tyee wat ne biyɔ, beeka náá, sok bhwoob mesyem, bi é dáa bot e zegwyé ɔ. E di'enek, guka náá, bi é ne tsik é mis mε Zεεb, kɔ εsu εgwakel ne Yezu Klisto.

¹² Sa mesyem aabela ghwyil kɔ mɛnyel men di náá, ye aaboodi é gwyé ε, sa bi aalooba ne egwyes e epuud bin.

¹³ Sa bi aabaawa ekyes mɛnyel men to mesyem, etεé náá, ye εzεkεwa bin to εbiyo. Tin, djεka Zεεb mɛnyel men djεa wat dáa bot e zegom pak myon étεp εbula to tsik ε. Bi goka é ne εdje mɛnyel men djas to mεsa mε étεp εsa mεsa mε piki.

¹⁴ E di'enek, mesyem aanabaadi ne ghwyil kɔ

len, etεε náá, bi tokape si bhel etsi, bi moo é tɔ enem ne embεε e Zεeb.

Esa mesa me epiki

¹⁵ Ye é yé? Ye é náá, mena é ne ghwyil ε saka mesyem etεε náá mena tokape si bhel etsi, mena mooka é tɔ enem ne embεε e Zεeb é? Ye aanákwaasaal deenek!

¹⁶ Bi ne gu enyɔepe náá, bi é djε mɛnyel men ne mot náá, nyε kɔk kɔ len ɔɔ, bi aakadi é ekwom mot bi di elooba ne ne ɔ. Ye be náá, syem é di ekɔk kɔ len ɔɔ, ye waadul bin tɔ esyee. Ye kabe náá, Zεeb é di kɔk kɔ len ɔɔ, nyε waadjε bin tsik epiki.

¹⁷ Djhoobulalka bhɔɔ ne Zεeb etεε náá, biyɔ bot ε nadi kpaambel bekwom ε mesyem ɔ, bi moo mos é elooba ne lyem wat ne mɛlyo mε nadjεaa bin ε.

¹⁸ Bi tokape bekwom ε mesyem, bi moo é bot ε di esa mesa me di náá, ye é yii epiki ε.

¹⁹ Mε kalii wak é dáa bot djas di elii é, etεε náá, bi àadyeebanyɔ emɛt mɛsuk mε etεp. Eghɛɲ sok, bi nabe é bi naawa elyem bin «dɔkɔ» tɔ ekwom e mesa me edhuud ne yii εbiyo di edis εgwakel pak biyɔ ne Zεeb. Ye é dáa mos, bi goka é ne εwa elyem bin djas «dɔkɔ» tɔ ekwom e mesa me epiki, étεp bi needi tɔ tsik na dεε.

²⁰ Eghɛɲ bi nadi ekwom e mesyem ε, esa mesa me epiki nabe é àadi edjoak bin.

²¹ Tin, bi nakabela yé, é sok bi nadi esa ee esa di edjε bin syen mos'aak? Esa binek dul bot ε tɔ esyee!

²² Nenak yak, bi moo é pɛka si bhel mesyem, bi moo é tɔ mesa me Zεeb. Tin, sa bi bela é, ye é tsik na dεε, étεp ebela tsik na kɔm-kɔm bhii tak.

²³ Etεε náá, efute mesyem ε ye é esyee. Tin, ekεε yii toto Zεεb di edje ε, ye é tsik na kòm-kòm tó egwakel ne Yezu Klisto Gheη'enaka.

7

Mepeka si bhel etsi

¹ Bòn nyεεg, bi ne gu enyεepe sa me di ekwyel elεε bin ε, etεε náá bi ne gu etsi. Bi ne gu náá, etsi bela ghwyil kó mot ε, é sok di náá mot dinaa ne tsik ε.

² Djhoopokonóoka geka moma εbá: etsi εbá ke é náá, moma di bhaada ne ngom ε, é sok ngom di náá, nye dinaa ne tsik ε. Tin, ye kabε náá, ngom eegwyε óó, nye tokapε si bhel etsi εbá.

³ Nye bela dhiiti motom sis ngom dinaa ne tsik'óó, nye aakadjóoaa é moma mezó. Tin, ngom egwyε óó, nye moo é peka si bhel etsi εbá. Deenek, nye é ne ghwyil edi mwa dhiiti mot ààβε náá, nye sa é εzó.

⁴ Ye é tyee wat ne biyó bòn nyεεg bam, dum ne etsi, bi moo é bi eezegwyε etεε náá, bi é mot ngot ne nyel ε Klisto. E di'enek, bi moo é bot ε mot sis, mot nazegom pak myonj étεp mena neesaka enem esa é mis me Zεεb ε.

⁵ Etεε náá, é gheη mena nadika mena dinaa ekεka tó ekwosak epuud ε, etsi naasa náá, embee mekwosak me esyem wyis kel. Mekwosak me esyem tak nadi esa mesa tó menyel mena. Etεε náá, ye neewa mena tó tsik esyee.

⁶ Nenak mena moo é peka si bhel etsi, etεε náá, mena naazegwyεka kó εsu ε sa nadi eke náá, mena dika ekwom ε. Menaka é ne ghwyil ekabaasa mesa me Zεεb tyee sis, ne ghwyil Sisim na Dεε, ààkabaabe dáa ye nadi esesaa é gheη sok tó bemekana me etsi di náá, ye eezehola ε.

Etsi nε mesyem

⁷ E di'enek, bot aakake tin dǎá? Etsi ε esyem e? Yε aanǎkwaasael deenek! Etεε náá, ye é dum nε etsi ε mε di egu sa di syem ε. Deenek, ye é pe di é di náá tsi nabe é ààλεε náá: «Sa wǒ ààwyeeb sonok», pe mε nabe é ààgu syem di edjǒoaa εwyeeb ε.

⁸ Tin, mesyem pyet é kǒ mεtin, étεp εsa náá mε di nε membi mε embee mεkwosak djas. Etεε náá, etsi é pe di ààβε ǒ, pe syem é sa wat di náá ye eezegwyε.

⁹ Eghεη na mwa, é sok etsi nadi ààβε é, mε nadi é nε tsik. Dǎá mεtin nakazyε é, syem eebela di.

¹⁰ Mam eezegwyε: Mεtin sa nabe náá, bot aatsak nε ye é, ye nakadul mam é pε ze εsyee.

¹¹ Etεε náá, mesyem eebela ze εkǒǒ é mε. Nyε kǒǒ mε dum nε mεtin. Kǒ εsu ε mεtin mε tak ε mε zegwyε mos'aak.

¹² Deenek, etsi é dεε, tin mεtin, ye é piki, ye é dεε, nε nyǒ.

¹³ Mεtin, sa nadi náá ye é mbεε sonok ε, ye moo nε nam mos é εsyee? Yε aanǎkwaasael deenek! Ye é mesyem é nakus tεp tak. Syem eelyaal nε tsεεtse sa nyε di é. Mesyem pyet é kǒ sa di εnyǒpε ε étεp ye neegó mε. Ye é deenek ε mεtin nasa náá, mena guka náá, esyem é mbee sonok dhaa tyε.

Mot ε si bhel mesyem

¹⁴ Mena nε guka náá, etsi é etεp Sisim. Tin, mam é mot epuud, mε naazebǎmsaa tyee kwom mesyem.

¹⁵ Mε ààgu sa mε di sa é, etεε náá, mε ààsa sa lyem'am di ekwos ε. Tin, mε sa é, sa mε di ebhina ε.

¹⁶ Nε tsεεtse yε bε náá, mε sa é sa di náá lyem'am ààkwyεl ǒ, mε eemyaal etsi, tin, mε nε gu náá, etsi nε nyǒ.

¹⁷ Nenak, ye tok mam di esa deenek, ye é syem di tɔ lam é di esa deenek.

¹⁸ Etɛɛ náá, mɛ nɛ gu náá, ye tok nɛ sa mɛnyɔ di tɔ lam, mɛ lii deenek é dum nɛ epuud bam. Nɛ tsɛɛtsɛ, ɛkwosak esa sa di enyɔ é tɔ lam, tin, mɛ ààbela ghwyil esa yɛ.

¹⁹ Etɛɛ náá, mɛ ààsa enɛm esa ee mɛ di ekwyɛl esa ɛ, tin, mɛ sa é etɛp ɛbiyo ee mɛ di ààkwylɛl esa ɛ.

²⁰ Yɛ bɛ náá, mɛ sa é, sa lyem'am di ààkwylɛl ɔ, ye tok mam di esa deenek. Ye é syem di tɔ lam é di esa deenek.

²¹ Tin, mam mot di ekwyɛl esa enɛm esa ɔ, mɛ nɛ dyeebabee ghwyil syem'ak tɔ lam, é ghɛɲ mɛ di ekwyɛl esa enɛm esa ɛ, mɛ zobela ghwyil esa embee mɛsa.

²² Bela náá, tɔ bum lyem'am, mɛ nɛ dyeebamyala nɛ etsi e Zɛɛb.

²³ E di'enek, mɛ ɛpebee náá, pɛ tɔ nyel'am, ye é nɛ dhiiti etsi sis di tɔ zyaala nɛ etsi esiiza bam di ekwyɛl ɛ. Tsi tak di esa náá, mɛ di kwom etsi esyem di tɔ lam ɛ.

²⁴ «Haa» kpaa-ghon nɛ nam! Ɛzɛ aapek mɛ nɛ nyel'ak di edul mɛ pɛ ze ɛsyee ɛ?

²⁵ Djhoobulalka bhɔɔ nɛ Zɛɛb kɔ ɛsu ɛ Yezu Klisto Ghɛɲ'enaka!

Deenek, mɛ é tɔ mɛsa mɛ etsi e Zɛɛb kɔ ɛsu ɛ esiiza mam. Tin, tɔ egwyɛs epuud, mɛ é kwom etsi mesyem.

8

Tsik nɛ sisim Zɛɛb

¹ Etɛp tak ɛ di náá, bot ɛ di mos sama nɛ Yezu Klisto ɔ, tokapɛ nɛ ndjɛ sɔs.

² Etée náá, dum ne Yezu Klisto, tsi Sisim di edje tsik e naazepék me tó ekwom e tsi mesyem ne esyee.

³ Zeeb naasa esa ee di náá etsi e Moiiiz nabe é ààbe ne ghwyil esa e, etée náá, epuud ne sa elete. Nye naadhisi mōn'e ne nyel epuud dāa menabelka bot e mesyem, etée náá, nye neepék mena tó mesyem. Ye é deenek e, Zeeb nawa é feŋ mesyem nadi tó menyel me bot e.

⁴ Zeeb sa deenek é etée náá, mena needika ne ghwyil eke dāa e etsi di elée e. Deenek, mena aanākabaake tó tsik epuud, tin, mena aakake é ne ghwyil e Sisim.

⁵ Deenek, bot e di eke tó ghwyil epuud o, be sa é mekwosak me epuud. Tin, bot e di eke tó ghwyil Sisim o, be sa é mekwosak me Sisim.

⁶ Mot e di eke si ghwyil epuud oo, ye dul nye é ze esyee. Tin, mot e di eke si ghwyil Sisim oo, ye dje nye é tsik ne egwyem.

⁷ Etée náá, bot e di eke si ghwyil ekwosak epuud o, be é bot e mebhuka e Zeeb, be ààlooba ne etsi e Zeeb, be tok ne ghwyil elooba ne etsi é tak.

⁸ Bot e di eke si ghwyil epuud o, Zeeb tok ne ghwyil emyaala ne noo.

⁹ Ye kabe biyo o, bi ààke si ghwyil epuud, bi ke é si ghwyil Sisim, etée náá, Sisim Zeeb eebe di tó len. Tin, mot di ààbe ne Sisim e Klisto o, nye tok ngbe Klisto.

¹⁰ Ye nakoozodi náá klisto é tó len, menyel men aaboodi é gwe kó esu e mesyem. Tin, Sisim é di dje bin tsik, etée náá, Zeeb naazesá náá, bi djeaa di epiki é mis me.

¹¹ Ye be náá Sisim mot nagomal Yezu pak myon é tó len oo, tin, Zeeb mot nagomal Klisto pak myon o,

nyε aabaadjε tsik é mɛnyel men nazegwye ε, kɔ esu ε Sisim'ε zebe di tɔ len ε.

¹² E di'enek, bɔn nyεεg, ye bε náá, bis é nε kola yibɔ, ye tok kola epuud etεε náá, bis neekε tɔ ekwosak epuud.

¹³ Etεε náá, bi é di tɔ mεkwosak epuud ɔɔ, bi é waagwye. Tin, dum nε ghwyil ee Sisim di edje bin ε, bi é waakwak embee mεfulu di tɔ mɛnyel men ε, bi aadi é nε tsik.

¹⁴ Bot djas di edjεedel nε Sisim Zεεb ɔ, bε é bɔn ε Zεεb.

¹⁵ Etεε náá, Sisim bi bela é, ye tok Sisim di ewa bin tɔ ekwom nε εbaadjε bin bwɔɔ. Deenek, Sisim bi nabela é nasa náá, bi di bεtεtε bɔn Zεεb, ye é kɔ esu ε Sisim yenek é mena di eben gwood étεp etsim: «Abha!» Ye kwyl elεε é, «Saag'am!»

¹⁶ Sisim Zεεb nyε emet εpelyaal nε tseεtse nε sisim yenaka náá, mena moo é bεtεtε bɔn ε Zεεb.

¹⁷ Deenek, dáa ye di náá, menaka é bɔn bε ε, mena pe é bɔn ε lyak! Nε tseεtse menaka é bɔn ε lyak ε Zεεb, menaka é bɔn ε lyak sama nε Klisto. Etεε náá, mena zukeka sama nε nε ɔɔ, mena aabaadika é sama nε nε tɔ duma ye.

Duma di ezye ε

¹⁸ Mε bee é ekε ε mezuk mε mena di ezukeka mos'aak, ye aanadi tyee wat nε duma Zεεb aalyaal mena djɛmɛn ε.

¹⁹ Bhwak djas é lyem pε eko é bhwood εwala ee Zεεb aalyaal duma bɔn bε ε.

²⁰ Etεε náá, bhwak djas naazeni si bhel mεze mε di áaval sonok ε. Aábε náá, ye nakwyl εdi deenek é nε ekwosak ε lε met. Ye é kɔ esu ε mot nawa nyε si bhel'ε ɔ. Bela náá, ye dinaa nε εbwaalel.

21 Etεε náá, esa ee Zεεb nakus djas ε waapekel si bhel mεbwala mε nazesaab ye ne εwa ye tε ekwom ε. Tin, bhwak djas aabela di tε duma mεpeka sama wat ne bεn ε Zεεb.

22 Mena εpeguka náá, dεε ne dwoο pan mos'ak, bhwak djas εpesim, ne εzuk dáa moma di egwak εbel ε.

23 Ye tok bhwak ne bhwak di ezuk. Ye ε dεε ne menabelka, bot ε nazebla Sisim dáa ekee meken tε mekee mε Zεεb nakek ε, mena εpebaasimka tε elyem bena. Deenek, menaka ε tε bhwood náá, Zεεb sa náá, mena dika betete bεn be, da nye ε pek menyel mena.

24 Etεε náá, mena naazebelaka tsik, ye ε tsik tak ε di edje mena εbwaalel. Ye be náá, bot ε εpebee sa dinaa bot ε ne εbwaalel ne ye εε, yenek tokape εbwaalel. Ye ε εze baadi ne εbwaalel ne sa nye di ebee ε?

25 Tin, ye ε be náá, menaka ε ne εbwaalel ne sa dinaa mena àabeeka εε, mena waawaka zii ε bhwood.

26 Ye ε tyee wat ne Sisim. Sisim εpebaakwyee mena, etεε náá, menaka ε ne elεte. Mena àaguka εdjaala dáa mena di egoka ε. Tin, Sisim nye ε met εpedjaala Zεεb étep'ena etεεla ne mekpa mε di náá, mot tok ne ghwyil elii ε.

27 Tin, Zεεb mot di ebee tε ebhum elyem e bot ε ne gu sa Sisim di ekwyel εwaab ε. Etεε náá, Sisim εpedjaala Zεεb étep bot ε di edum koj ne Zεεb ε, dáa nyey Zεεb di ekwyel ε.

28 Mena ne baaguka náá, esonok djas ε enyεepe étep bot ε di ekwyel Zεεb ε, bot ε nye nadjóo tε ekwosak ε le ε.

29 Etεε náá, Zεεb naazegu be, nyε naabaazesa náá, be nonel ne mon'e, etεε náá, mon'e tak needi mon medjok me betε ne bon nyεεg.

30 Bot ε di náá, Zεεb naazesée be o, nyε naadjoo be. Bot ε nyε nazedjoo o, nyε naazedje be di epiki é mis me, ne εbaasa náá, be bela di to duma ye.

Mεbok me kwyel ε Zεεb

31 Mena aakabaake dāa? Ye be náá, Zεεb é pe yenabel kyee o, εze aabaadi ne ghwyil ekwak mena?

32 Nyεy mot di náá nyε nabe é āasa náá mon'e Yezu di ngbe met o, nyε naaka nyε buwa ko εsu ε menabelka djas.

«Haa» dum ne mon'e, nyε aadi āadjε mena esonok djas to enem ne embεε be dāa?

33 Εze aapit bot ε Zεεb nazesée o? Mot tok, etεε náá, ye é Zεεb ε di eke ne bot ε nyε nasée o náá, be é bot ε epiki.

34 Εze di ne ghwyil εwa be é feη? Mot tok, etεε náá, Yezu Klisto é mot nagwyε da gom bhis εsyee o. Nyε é pe mbō eghεη ε Zεεb, nyε εpedjaala ko εsu ε lena.

35 Εze di ne ghwyil εbek mena ne kwyel ε Klisto? Ye é ne ghwyil εdi mezuk e, ghon e, metiiga, za, eduuba e, etεp di ne ghwyil εgō bot ε, neghu εsyee?

36 Ekwyala lee é náá:

«Ye é ko εsu ε lo ε, mena di é mεwala djas seeba e εsyee,
be kabee mena é tyee Etaa be di edul étεp ketsakaa ε.»

37 Tin, mena naazekwakeka etεp binek djas boo kwaka, ko εsu ε mot nazekwyel mena o.

38 Ne tseetse, me ne guka náá, dhiiti sonok tok ne
ghwyil edis kwyel Zeeb di ne ye ne nena e:
Ye nakoozodi esyee neghu tsik,
ye nakoozodi efofop, ye nakoozodi bedhiiti
ekukuma, neghu membi me mebwala me di
pe to gwoo o,
ye nakoozodi etep e mos neghu etep e djemen,
39 ye nakoozodi esa e mebwala me di to gwoo neghu
pe si bos e,
aakobe-beak sa wat nakusaa-kusak e,
ye tok ne sa wat di ne ghwyil e wa ndje to kwyel di
pak bis ne Zeeb e.
Zeeb naalyaal mena kwyel tak ko esu e Yezu Klisto
Ghen'enaka.

9

Zeeb nasée e bot e mbyak Yisalael

1 Sa me aalee é, ye é etsseetse, me ààlee etsal, etee
náá, me é mot e Klisto, Sisim na Dee epelyaal to
esiiza bam náá, me lee é sa di tseetse e.

2 Lyem'am é ne boo ghon dhaa tyé, ne pel wat di
náá ye ààsi e.

3 Ne tseetse, ekwosak e lam é náá, mam emet bela
ekelok e Zeeb, me neebeka ne Klisto etep me neesa
sa di enyo dum ne bon nyeg bam, bot e mbyak'am.

4 Bon nyeg bam tak é, bot e mbyak Yisalael. Zeeb
naasa náá, be di bon be, nye naalyaal be duma ye.
Nye naasa ebheh ne noo, nye naadje be Etsi. Nye
naalyaal be dāa be di egoka ne eduwal nye e, nye
naadje be ekek.

5 Be nadi é bon bedha e bebhaab Zeeb naloozesée
o. Doo ne Klisto pe, tyee mot, nye nabyel é to loog
bedha bebhaab bot e mbyak binok. Nyey mot di

Zεεb kɔ esonok djas ɔ, beta náá, duu di ne ne kòm-kòm. Amen.

⁶ Ye ààkwyel elɛɛ náá, mɛkpa me Zεεb ààkaval. Etɛɛ náá, ye tok bot di kɔ kyee dik Yisalaɛl djas ɔ, di bɔn bɛdha bhaab mot nadi edjóoaa Yisalaɛl ɔ.

⁷ Deenek, bɔn Abalaam djas tok bɔn nadus tɔ mɔ'ɛ ɔ, etɛɛ náá, Zεεb nalɛɛ ne Abalaam ɛ náá: «Ye é dum ne Izak ɛ, wɔ aabela bɛdha me nakɛk wɔ ɛ.»

⁸ Ye kwyel elɛɛ náá, ye tok bɔn di ebyel dáa bot di ezye ne ɛbyel ɔ di bɔn ɛ Zεεb, ye é bɔn nabyel dáa Zεεb nakɛk ɔ di ebeea dáa bɛtɛtɛ bɛdha.

⁹ Etɛɛ náá, mɛkpa me ekɛk e Zεεb nalɛɛ é náá: «É ɛwala bot di'ak, é mbu di ezye yenek, me aabula wak, me aabela é, Saala ezebya mɔn motom.»

¹⁰ Ye ààpasik tin, dhjoobaataalaka ne Lebeka, mɛwas me nabe é bɔn sɛɛg ngɔt, sɛɛg'ɔ tak nabe é Izak bhaab'enaka.

¹¹ Ye nabe é mɛwas ɛ Lebeka bɛbá binɔk dinaa ààbyel, bɛ nabe é bɛ dinaa ààsa enɛm esa, ààsa ɛbiyo é ghɛɲ Zεεb nalii ne Lebeka ɛ, etɛɛ náá, ekɛk bɛ needi kòm-kòm.

¹² Ekɛk e tak sɛɛ é tɔ ɛkwosak ɛ lɛ, ne ndjóoel nyɛ di edjóo bot ɛ, ààbɛ kɔ ɛsu ɛ mɛsa me bot di esa ɛ. Tin, nyɛ nake ne Lebeka é náá: «Mɔn mɛgwyak mɔ aadi é mot-mɛsa me mɔn aabɔɔba nyɛ ɔ.»

¹³ Dáa, ekwyala di elɛɛ é náá:
«Mɛ eetɔ Zakɔɔb, me eebet Ezau.»

¹⁴ E di'enek, mena aakake tin dáa? Zεεb tok piki? Ye aanàkwaasael deenek!

¹⁵ Tin, nyɛ eezɛke ne Moiiz náá: «Mɛ waagek ghon ne mot lyem'am aakwyel náá, me gek nyɛ

ghon ɔ, nɛghu ɛkwyɛɛg mot di náá lyem'am aakwyɛl náá, mɛ kwyɛɛg ɔ.»

¹⁶ Deenek, ye tok ɛkwosak ɛ mot, ààkobɛ-beak nɛ ghwyil mot, ye é nɛ ɛkwosak ɛ boo lyem ghon Zɛɛb nyɛy ɛmet.

¹⁷ Zɛɛb nalɛɛ nɛ mɛkoozi mɛ dik Eziptɛ tɔ ekwyla ɛ náá: «Mɛ nasa náá, wɔ di mɛkoozi ɛ, etɛɛ náá, dum nɛ nɔ, mɛ neelyaal mɛbwala mam, étɛp din ɛ lam neegek kɔ ɛko ɛ bɔs djas.»

¹⁸ Deenek, Zɛɛb nɛ gek ghon nɛ mot lyem'e di kwyɛl náá nyɛ gek nyɛ ghon ɔ, é sok nyɛ di ekwyɛl ɛ, nyɛ nɛ sa náá mot lyel lyem.

Zɛɛb sée bot ɛ nɛ lyem'e met

¹⁹ Wɔ é nɛ ghwyil ɛke nɛ nam náá: «Étɛp yé, Zɛɛb di ebaadul mena mɛlɔ? Deenek, ɛzɛ aakoodi nɛ ghwyil ɛmaad lyem sok ɛkwosak ɛlɛ?»

²⁰ Wɔy, wɔy é yɔ zɛ, wɔy mot epuud, étɛp wɔ neesuu mɛso nɛ Zɛɛb? Bhe dyak nɛdji mot namɛ ye ɔ ɛ náá: «Étɛp yé wɔ mɛ mɛ dáak e?»

²¹ Mot di ɛmɛ mɛbhe mɛ dyak ɔ, nyɛ é nɛ ghwyil ɛmɛ sa nyɛ di ekwyɛl ɛ nɛ pɔtɔ dyak. Deenek, nɛ pɔtɔ dyak tak wat, nyɛ é nɛ ghwyil ɛmɛ mɛbhe mɛ dyak e ghon nɛghu mɛbhe dyak ee bot di ebe mɛlu mɛ djas ɛ.

²² Tin, dáa Zɛɛb nadi ekwyɛl é ɛlyaal ɛbuk ɛ lɛ, nɛ mɛbwala mɛ. Bela náá, nyɛ naadyeebamaad lyem kɔ ɛsu ɛ bot ɛ nadi egoka nɛ ɛbuk ɛ lɛ, bot ɛ nadi egoka nɛ ɛsyee ɔ.

²³ Tin, nyɛ nabaakwyɛl ɛ lyaal ɛ dáa mɛkas mɛ di eval ɛ nɛ bɛdhiiti bot ɛ. Bot ɛ nyɛ di nɛ boo lyem

ghon nɛ nɔɔ ɔ, bot ɛ nyɛ naloozesɛɛ ɛtɛp bɛ neebela di tɔ mɛkas mɛ ɔ.

²⁴ Bot ɛ tak ɛ menabelka, menabelka bot ɛ nyɛ nadjoo ɔ, àakabɛ tɔ sama eYuda nɛ eYuda, ye ɛ, dɔɔ nɛ tɔ sama bot ɛ membyak mesis.

²⁵ Ye ɛ dɔɔ nyɛ nalɛɛ tɔ mɛkana mɛ ngooelɛl-mɛkpa Oze ɛ:

«Bot ɛ nabɛ náá, bɛ tok bot mbyak'am ɔ,
mɛ aakadjoo bɛ ɛ, bot ɛ mbyak'am,
bot ɛ mbyak mɛ nadi àakwyɛl ɔ,
mɛ aakadjoo bɛ ɛ, bot ɛ mɛ di ekwyɛl ɔ.

²⁶ Tin, edi bɛ nake nɛ nɔɔ náá: “Bi tok bot ɛ mbyak'am ɔ”,

bɛ aakadjooaa ɛ bɔn ɛ Zɛɛb di nɛ tsik ɔ.»

²⁷ Deenek, ngooelɛl-mɛkpa Izayi pɛ yɛ kyee, nyɛ nadi etuud dum nɛ bot ɛ mbyak Yisalaɛl ɛ náá: «Ye nakoozodi náá, bot ɛ mbyak Yisalaɛl nadi ɛ ebuɛpe dɔɔ besyɛ engwoob boo dii mɛsɔn ɔ, ye ɛ ba bim bot pak bot aalik ɔ ɛ kwaabela tsik,

²⁸ etɛɛ náá, sa Ghɛɲ nake náá, nyɛ aasa ɛ, nyɛ waasa yɛ djas ghal-ghal kɔ ɛko ɛ bɔs.»

²⁹ Ye ɛ dɔɔ Ezayi nazeloolɛɛ ɛ:

«Ye ɛ pe di ɛ ààdi náá, Ghɛɲ Sabhaɔt* nabɛ ɛ àalik mena ba bɛdha ɔɔ,
pe bot moo ɛ dɔɔ ghaada Sodɔm,
Pe bot ɛ tyee wat nɛ ghaada Ghomɔɔd.»

Zɛɛb waasa náá, bot djas di edum kon nɛ Yezu Klisto ɔ di bot ɛ epiki

³⁰ Mena aakeka dɔɔ? Bot ɛ di ààbɛ bot ɛ mbyak eYuda ɔ nabɛ ɛ ààdi esaa náá, bɛ di bot ɛ epiki ɛ mis

9:25 Oze 2.25. **9:26** Oze 2.1. **9:28** Eza 10.22-23. * **9:29** Ghɛɲ Sabhaɔt ye kwyɛl ɛlɛɛ ɛ, Zɛɛb bɛghɛl. **9:29** Eza 1.9; Mɛk 19.23-28.

me Zεεb. Tin, Zεεb naabee be dāa bot ε epiki kō esu edum ε kon ε lō nε Zεεb.

³¹ Bela nāá, bot ε mbyak Yisalaεl, bot ε nadi esaa nāá be di bot ε epiki é mis me Zεεb dāa Etsi di elεε ε, be nabe é ààbela ye.

³² Be nadi ààbela ye étep yé? Eteε nāá, be nabe é ààdi esaa nāá, be di bot ε epiki é mis me Zεεb kō esu edum kon ε lō nε nε. Be nadi egek ε nāá, be aadi é epiki bot dum nε mesa mō. Be eekōa é ekok ε di esa nāá, bot bema ebek ε.

³³ Ekwyala leε ε nāá:

«Beeka, me eewa tō ghaada Siyōn,
ekok ε di esa nāá, bot bema ebek ε,
bat ekok di ekwyesal bot ε.
Tin, mot di edum kon nε ekok ε tak o,
nye aanākwaadhuselaa.»

10

¹ Bōn nyεεg bam, ekwosak ε lyem'am nε mend-jaala mam pe daa Zεεb kō esu ε bot ε mbyak eYuda é nāá, be bela tsik.

² Ne tseεtse, me é nε ghwyil edi tyaa-ses edi yō nāá, be nε sa zii tō esa mesa me Zεεb. Tin, zii esa mesa me Zεεb tak nε bu edjak tō tak.

³ E di'enek, be nabe é àànyō etiibal dāa Zεεb di esa nāá, mot di mot epiki é mis me ε. Tin, be naasa yōbō mεpek me edi epiki e bot nε mεghwyil mō met. E di'enek, be nabe é ààlooba nε dāa Zεεb di esa étep mot needi mot epiki ε.

⁴ Eteε nāá, etuula ε Klisto nabe é esik ε Etsi ε Moiiiz, étep bot djas di edum kon nε Zεεb o needjeaa di epiki é mis me Zεεb.

Tsik éyii bot djas di edum konj ne Gheŋ ɔ

⁵ Beeka sa Moiiiz nakwyal dum ne dáa mot di egoka ne esa éteɸ nye needi mot epiki dum ne etsi ɛ: «Mot di eke dáa meŋ me etsi di elee ɔ, nye aadi ne tsik ko esu ɛ tak.»

⁶ Tin, gwakeka dáa ye di ekeaa, éteɸ mot needjeaa di epiki ko esu ɛ edum ɛ konj ne Zeeb ɛ: «Sa wo àake to lyem'ɔ náá: Eze aabyet to gwoo?» Ye kwyel é, esil Klisto ko eko ɛ bos.

⁷ Sa wo àake-keak to lyem'ɔ náá: «Eze àasul to guk di àabe ne esik ɛ?» Ye kwyel elee é, ekewyisal Klisto pak myon.

⁸ Ye lee yé? Ye lee é náá: «Mekpa me Zeeb é eezekunaa ne ɔ, ye é pe to nuub'ɔ, ne to lyem'ɔ.» Mekpa me tak é bhaadal edum ɛ konj ne Zeeb ee bis di egoola ɛ.

⁹ Deenek ye be náá, pe to nuub'ɔ wo eemyaal é mis me bot djas náá, Yezu é Gheŋ ɔ, ye be náá, wo eemyaal ne lyem'ɔ wat náá, Zeeb naagomal nye pak myon ɔ, wo aabela tsik.

¹⁰ Etee náá, bot dum konj ne Zeeb ɛ to lyem. Tin, Zeeb dje mot di epiki ɛ, nye di edum konj ne ne ɔ. Ye é ne nuub ɛ mot di emyaal edum ɛ konj ɛ le ne Zeeb, da Zeeb é etsik nye.

¹¹ Ekwyala lee é náá: «Mot aadum konj ne Zeeb ɔ, nye aanàkwadhuselaa.»

¹² E di'enek, ye tok ne mbek pak bot ɛ mbyak eYuda ne bot ɛ mbyak eGhelek. Etee náá, bos djas djoo é Gheŋ ngɔt, nye sa enem esa be é ne bot djas di edjoo nye ɔ.

¹³ Tin, ekwyla lee é náá: «Mot di edjóo din ε Gheη ɔ aabela tsik.»

¹⁴ «Haa» be aakodjóo nye dáa, ye be náá, be ààpadum koη ne ne ɔɔ? «Haa» be aadum koη ne ne dáa, ye be náá, be ààpagwak bot é lii dum ne ne ɔɔ? «Haa» be aagwak bot é lii dum ne ne dáa, ye be náá, ye tok ne bot ε di elii dum ne ne ɔɔ?

¹⁵ Tin, be aakogoola ye dáa? Ye be náá ye tok ne mot lwomaa étεp tak ɔɔ. Ye é dáa ekwyla di elee náá: «Enεm, ne mebo me bot ε di egoola embεε mebhhaal ɔ!»

¹⁶ Tin, bot djas nabe é ààlooba ne Mbεε Bhaalal. Ngoolεl-mεkpa Ezayi naake náá: «Gheη, εze myaal Mbεε Bhaalal bis goola ε?»

¹⁷ E di'enek, guka náá, εdum ε koη ne Zεεb dus é tɔ εgwak Mbεε Bhaalal nagoolaa ε. Tin, Mbεε Bhaalal tak é mεkpa ε Klisto.

¹⁸ E di'enek, me é tin edji náá, eYuda nabe é ààgwak bhaalal tak e? Tin, ye be é, be naagwak ɔɔ! Ekwyla lee é náá:

«Tuud bengoolεl ε mεkpa ε Zεεb naagek kɔ εko ε bɔs djas,

mεkpa mɔɔ naadjala kɔ εko ε bɔs djas.»

¹⁹ Me εpebaadji náá, bot ε mbyak Yisalaεl nabe é àànyɔ εmet lo mesɔ me tak e? Tin, pookogwakeka dáa Moiiiz nayala ε:

«Zεεb ke é, me aasa náá, bi di ne mbee lyem ne bot ε di ààkodi bot ε tεtε mbyak ɔ,
me waabesal bin náá, bi di ne εbuk ne bot ε mbyak di ààbe ne metselal ɔ.»

²⁰ Ezayi naabalazeke náá:

«Zεεb ke é náá: Bot ε nadi ààsaa me ɔ naabela me,

mε naatel nyel'am nε bot ε nadi ààwaab dhiiti
sonok nε nam ɔ.»

21 Tin, kɔ esu ε bot ε Yisalaεl, Zεεb naabaake náá:
«Mεlu djas, mε naabεε mεmbɔ mam nε bot ε mbyak
di ààlooba nε nam ɔ,
bot ε mengat.»

11

Zεεb ààpaliig bot ε mbyak Yisalaεl korj

¹ Deenek, mε dji é náá: Zεεb eebyen bot bε? Ye
aanàkwaasael deenek! Etεε náá, mam εmet é mot
mbyak Yisalaεl, dha ε Abalaam, mε é ngɔt tɔ bot ε
mbyak Bεεzame.

² Zεεb ààpabyen bot bε nyε naloozesée ɔ. Bi nε gu
enyɔɔpe sa ekwyala di eleε ε, e di ngooel-mεkpa ε
Zεεb Eli di emwana nε Zεεb dum nε mεfulu mε bɔn
ε Yisalaεl ε:

³ «Gheɲ, bε naagó bengooel ε mεkpa mɔ, bε naab-
wak emesa ebuwa bɔ, mε kalik é mam εmet. Tin, bε
εpesaɲ εgó ε mε.»

⁴ Tin, Zεεb nakayala nyε dáa? «Mε dinaa nε
bot bεmil etεn nε ebá mε baal ɔ di náá, bε di-
naa ààpakwyit mεboɲ mɔɔ si sok bhwoob zεεb di
edjóoaa Bhal ε.»

⁵ Ye é tyee wat, nε é mεwala mε bot di'ak. Ye é nε
ba bim bwak tɔ bot Zεεb nasée tɔ enεm nε embεε bε.

⁶ Nyε nasée bε é tɔ enεm nε embεε, ààbe kɔ esu ε
mesa mɔɔ. Ye é pe di ààdi deenek ɔɔ, pe enεm nε
embεε e Zεεb tokape enεm nε embεε.

⁷ Bot aakake tin dáa? Bot ε Yisalaεl ààpabela sa
bε nadi esan ε. Tin, bot ε Zεεb nasée ɔ, bε naabela

sa be nadi esan ε. Ye kabε bedhiiti bot ε Yisalael oo, be nabe ε aabe ne ghwyil emet etep binek.

⁸ Ye ε dāa ekwyala di elεε ε: «Zεeb naasa náá, esisim bōo di àamet etep tak, nyε naadipal mis mōo, étεp be needi àabee, diyal melo mōo dōo ne dwoo pan mos'ak, étεp be needi àagwak.»

⁹ Tin, mekoozi Dhavid naabaake náá:

«Mebyon mōo di ne nōo laab,
ye di ne nōo ewyet,
ye di ne nōo di nōo ebek aakwyesal be ε,
da be ε bela fen be di egoka ne ye ε.

¹⁰ Beta náá, mis mōo ghomela,
be di àakanyaa sok,
be gheedi ne ekon nyaka.»

¹¹ Deenek, me epedji náá: Eghen eYuda nabema ebek ε, be nakadi ε tō ndje kōm-kōm e? Ye aanākwaasael deenek! Tin, kō esu edjak ε lōo, tsik naadjεaa bot ε di aabe bot ε mbyak eYuda o etεε náá, ye neekpaa bot ε mbyak eYuda lyem.

¹² Tin, ye be náá, edjak ε eYuda naasa náá, bot ε bōs bela mevu me Sisim o, ye be náá ndje yōo naasa náá bot ε membyak mēsis bela mevu o, «haa» mevu me bot ε bōs aakadi dāa, ye di náá, bete ne bot ε mbyak eYuda eebulal elyem ne Zεeb étεp tsik'ōo ε?

Tsik bot di aabe bot ε mbyak eYuda o

¹³ Me kalii wak nenak ε ne biyo bot ε di aabe bot ε mbyak eYuda o: Me ε mot lwoma étεp bot ε di aabe bot ε mbyak eYuda o. Dāa ye di deenek ε, mam, me epemyaala ne mesa mam.

14 Me sa deenek é, étep ye neekpaa bɔn nyεεg bam bot ε mbyak eYuda lyem. Ye é etεε náá, ba bim bot pak'ɔɔ neetsak.

15 Etεε náá, é gheη Zεεb nalum bot ε mbyak eYuda koη ε, ye naasa náá, bot ε bɔs bulal εgwakel ne Zεεb. «Haa» ye aakadi dáa, é gheη Zεεb aasa náá, εgwakel bula bula sis ne bot ε mbyak eYuda ε? Ne tsetse, ye aadi é dáa bot aadus tɔ εsyee bula tɔ tsik ε!

16 Ye be náá, tom mapa eedjeaa ne Zεεb ɔɔ, ye lεε é náá, djas é tak moo é dεε. Ye be náá, ekanal e le é dεε ɔɔ, deenek, elεε e le tak pe é dεε.

17 Bot ε Yisalael é dáa le oliv ee Zεεb natsaal bεdhiiti elεε ε. Tin, wɔ mot di ààbe mot mbyak eYuda ɔ, wɔ é dáa lεε le oliv dik, wɔ eεzebɔtelaa pak elεε e le tak. Nenak, biyɔ djas lɔɔg bi é ne ghwyil de mbεε medii me le yenek di edus tɔ ekanal ε.

18 Etep tak ε di náá, sa wɔ ààbyasal elεε natsaalaa ε. «Haa» ye é yaa εbet wɔ aakosa? Ye tok wɔy di edje ekanal ghwyil, ye é ekanal ε di edje wɔ ghwyil.

19 Deenek, wɔ é ne ghwyil εke náá: «Elεε bak natsaalaa é étep me neebomelaa é di yɔɔ.»

20 Ye é tsetse. Elεε binek natsaalaa é etεε náá, ye nabε é ààbe ne edum ε koη ne Zεεb. Wɔy botelaa é di'enek ε kɔ εsu ε edum ε koη ε lɔ ne Zεεb. Tin, sa wɔ ààsa εbet, kaaba Zεεb.

21 Tin, tyee wat ne dáa Zεεb naatsaal elεε e le nabεaa ε, wɔ koobaka é kaab náá, nyε eζεεkebaasa ne nɔ deenek.

22 Beea dáa Zεεb di elyaal é ewala wat, enεm esa be ne elyel ε metiη me: Nyε ne byo ne bot ε di esa mesyem ɔ. Nyε ne tel wɔ enεm esa be. Tin, wɔ goka é ne ewa εbwaalel tɔ enεm esa be, ye di ààbe deenek ɔɔ, wɔ aatsaalaa dáa lεε le.

²³ Bot ε mbyak eYuda εbulal εdum ε kon ε lɔɔ nε Zεεb ɔɔ, Zεεb ε nε ghwyil εbaabomal bε bomela sis ε di bε nadi sok ɔ.

²⁴ Wɔ ε tεtε lεε le oliv dik ee Zεεb natsaal da botal ε. Aàbε tyee le oliv nabεaa bεak ε. Yε kabε bot ε mbyak eYuda ɔ, bε ε dάa etεtε elεε le oliv nabεaa bεak ε. Zεεb ε nε ghwyil εbomal bε bomela sis ε di bε nadi sok ɔ.

Tsik mεsik e bot ε mbyak Yisalaεl

²⁵ Bɔn nyεεg bam, mε εpekwyel nάά, bi gu etεp e Zεεb di syela ε, deenek ε bi aagu nάά, bi tok betson ε bot. Mεlyel mε lyem mε bεdhiiti bot tɔ sama bot ε Yisalaεl aabɔya kεkum εlu ε bot ε membyak mesis djas aabela tsik ε.

²⁶ Ye ε deenek ε bot ε Yisalaεl djas aabela tsik, dάa ekwyala di elεε ε:

«Mot aazεpek bot ɔ aadus ε pε Siyɔn,
nye aadis esa di aaduwal Zεεb tɔ sama bεdha ε
Zakɔɔb.

²⁷ Yenεk ε εbhεη ε lam mε aasa nε nɔɔ,
ε ghεη mε aadis mesyem mɔɔ ε.»

²⁸ Yε bε nάά, nε tσεεtσε bε eebyen Mbεε Bhaadal ɔɔ, bε ε bot ε mεbhuka ε Zεεb εtεp enεm bin. Tin, yε kabε dum nε dάa Zεεb sέε ɔɔ, Zεεb nε kwyel bε kɔ εsu ε bεpaa bɔɔ.

²⁹ Etεε nάά, Zεεb aàdεk εkεε enεm nε embεε bε, nye aàswoola esiiza bε dum nε bot ε nye nazedjɔɔ ɔ.

³⁰ Eghεη sok, bi naabyen εlooba nε Zεεb, nenak yak, bi eezegu boo lyem ghon ε Zεεb, etεε nάά, bot ε mbyak eYuda naabyen εlooba nε Zεεb.

³¹ Tyee wat ne bɔɔ pe, nenak be eebyen elooba etee náá, boo lyem ghon ε Zeeb needi ne nen. Deenek, etee náá, bɔɔ pe neebela boo lyem ghon tak nenak*.

³² Etee náá, Zeeb eezesa náá, bot djas byen elooba étep nye neelyaal bot djas boo lyem ghon'ε.

Boo duu ε Zeeb

³³ Ekum e Zeeb ne bɔk! Nye ne bu etson, nye ne bu egu! Eze di ne ghwyil epes epée be? Eze di ne ghwyil epiibal meze me?

³⁴ Dáa ekwyla di elée ε:
«Eze di egu esiiza e Ghen?
Eze aakodi lyoel ye?

³⁵ Eze nakonyel edje nye sonok sok?

Etee náá, mot tak neebela efute bhii tak?»

³⁶ Etee náá, esonok djas dus pe daa le, ye é kɔ esu ε le esonok djas di kɔ bɔs, esonok é étep esa ekwosak ε le. Duu di ne ne kɔm-kɔm sii ne kɔm! Amen.

12

Tsik na bes sama ne Klisto

¹ Deenek, bɔn nyeeɔ, dáa ye di náá, Zeeb eezelyaal boo lyem ghon'ε ne nena ε, me epedje bin meghaaz náá, bi ka menyel men dáa buwa di ne tsik ε, buwa na deε Zeeb di emyaala ne ye ε. Deenek, ye é ne nen ε tete mendjaala dáa ekwyla di elée ε.

² Sa bi ààbaɲa mefulu me bot ε bɔs'ak. Tin, betka náá, Zeeb nye emet swoola esiiza bin. E di'enek ε bi aagu ekwosak ε Zeeb: Ye é sa di enyo ε, sa nye di emyaala ne ye ε, sa di ààbe ne eton ε.

* **11:31** *nenak* tɔ bɛdhiiti bɛmekana, be ààpake «nenak». **11:33** Eza 55.8; Mɛd 139.6,17-18. **11:35** Eza 40.13; Zel 23.18; Zɔb 15.8; 41.3.

³ Kò esu ε enem ne embεε ee Zεεb nadjε mε ε, mε lεε ne nen ε náá: Sa bi ààdi ne εghεεa nyel kεδhaa. Ye goka ε náá, mot ne mot gu mbi mot nye di ε, dum ne ye εκεε εdum ε kon ne Zεεb nye bela ε.

⁴ Dáa ye di náá, nyel wat mena dika ne ye ne bu ekyes ε, kyes ne kyes ε ne mesa mε ye di esa ε.

⁵ Ye nakoozodi náá, bot ε εbuεpe, bot moo ε nyel ngot tó εgwakel ne Klisto. Deenek, bot ε tó εgwakel pak'ena dáa esum e nyel mot ngot.

⁶ Deenek, menaka ε ne mεκεε membi-membi ee Zεεb nadjε mot ne mot dum ne enem ne embεε be ε. Mot ngot tó len εbela εκεε εgoola bhaadal dus pe daa Zεεb oo, nye goka ε ne esa ye tó εdum ε kon ne Zεεb.

⁷ Tin, ye ε be náá, mot ngot ε ne εκεε esa mesa oo, nye sa ye. Ye ε be náá, mot ngot ε ne εκεε εlyo oo, nye lyo ye.

⁸ Ye ε be náá, mot ε ne εκεε εdje besó mεghaaz oo, nye goka ε ne esa ye. Ye be náá, mot ε ne εκεε εgwyena oo, nye goka ε ne sa ye ne mβεε lyem. Ye be náá, mot ε ne εκεε εdjeeδ besó bot oo, nye goka ε ne esa ye ne zii. Ye be náá, mot ε ne εκεε εkwyee bedjel ε bot oo, nye goka ε ne esa ye tó mεmyaala.

⁹ Beta náá, kwyel bi di ne ye ε, di ààbe ne mεδhyaaz pe εko bhimis pe si. Byenka esa εbiyo, dika tó enem esa.

¹⁰ Kwyelaka pak'en ne lyem wat dáa bòn nyeεg tó εdum ε kon ne Zεεb, kaabelka pak'en.

¹¹ Tin, dika bot ε esa mesa ε Gheη «waηa-waηa» ne bham djas, àákabe tó eleτε. Waka zii tó esa mesa ε Gheη.

¹² Dika ne memyaala ko esu e ebwaalel e len. Dika ne emaad e lyem to mezu. E di'enek, bi goka e ne ewa zii to mendjaala.

¹³ Tin, kwyeeke bon nyeg bin bot e na dee di to pwom o. Beka bot djas di esulal pe yeb e enyope.

¹⁴ Deenek, djaalaka naa, Zeb sa enem esa ne bot e di etiig bin o. Djaalaka naa, Zeb see be metel, aabe naa, ny wa be to mbee baka.

¹⁵ Myaalaka sama ne bot e di to memyaala o, djeka sama ne bot e di edje o.

¹⁶ Dika to egwakel pak'en. Tin, sa bi aadi bot e eghaaa nyel, dika bot e mesila. Tin, sa biyo aabee naa, biyo bemet e zoodi betson e bot.

¹⁷ Sa bi aabulal ebiyo mot sa wo e ne ebiyo. Waka lyem to esa enem esa e mis me bot djas.

¹⁸ Ye be naa ye dus e ne nen o, bi e di ne ghwyil o, saka naa, bi di to egwakel ne bot djas.

¹⁹ Bon nyeg bam, pak'en sa bi aabulal ebiyo ne ebiyo. Tin, betka naa, Zeb nyey emet wa mot di esa ebiyo o e fen, etee naa, Ghen lee to ekwyala e naa: «Ye e mam e di egoka ne ebulal ebiyo be sa bin e, mam e di edje mot ne mot ye efute.»

²⁰ Tin, ekwyala baalee e naa: «Ye e be naa mot mebhuka mo e ne za, neghu ne gwyes medii o, dja ny. Etee naa, wo di esa deenek o, ye e dhatyee naa, wo epek el ny da ko lo.»

²¹ Deenek, sa wo aabet naa, ebiyo kwak wo. Tin, ye goka e naa, enem esa bo bela eghen ko ebiyo.

13

Elooba ne eKukuma

¹ Mot ne mot goka é ne elooba ne eKukuma di edjɛɛd bot kɔ bɔs ɔ. Etɛɛ náá, ghwyil ekukuma djas dus é pɛ daa Zɛɛb. Tin, bot ɛ di ekukuma ɔ, ye é Zɛɛb ɛ nadjɛ bɛ boo e kukuma.

² Etɛp tak ɛ di náá, mot ɛbyen elooba ne kukuma ɔɔ, nyɛ eebyen elooba ne lwomel Zɛɛb nadjɛ ɛ. Tin, bot ɛ di ebyen elooba ɔɔ, bɛ ɛpedul ɛpɛɛ kɔ lɔɔ.

³ Bot ɛ di esa enɛm esa ɔɔ, bɛ tok ne ghwyil gwak bwɔɔ ne ekukuma. Tin, ye é bot ɛ di esa embee mɛsa ɔ, di egoka ne ɛdi ne bwɔɔ ne ekukuma. Wɔ kwyɛl ɛdi ààbɛ ne bwɔɔ ne eKukuma ɔɔ, wɔ goka é ne esa enɛm esa, bɛ waamyaala ne nɔ.

⁴ Etɛɛ náá, ekukuma sa mɛsa mɛ Zɛɛb é étɛp ɛkwyee wɔ. Tin, yɛ bɛ náá, wɔ eesa ɛbiyo ɔɔ, bema ba ne nɔɔ etɛɛ náá, Zɛɛb naadjɛ bɛ ghwyil ɛwa bot di esa ɛbiyo ɛ é feɲ. E sok bɛ di esa deenek ɛ, bɛ sa é mɛsa ɛ Zɛɛb, étɛp ɛlyaal ɛbiyo ɛ Zɛɛb ne bot ɛ di esa embee mɛsa ɔ.

⁵ Dum ne tɛp tak é di egoka náá, bot looba ne ekukuma, ààzobɛ-bɛak étɛp ɛkaab ɛ feɲ. Tin, loobaka ne nɔɔ etɛɛ náá, bi ne gu tɔ ebhum elyem bin náá, ye é sa di ɛnyɔɛpe ɛ.

⁶ Kɔ ɛsu ɛ tak é bi di etuud membi mɛ lapo djas. Etɛɛ náá, bot ɛ di enɔɔ epata e lapo tak ɔ sa é mɛsa Zɛɛb dum ne mɛsa tak.

⁷ Tuudka mot ne mot sa di egoka ne etuudaa ɛ: Ye é bɛ náá, ye é etuud epata e lapo ɔɔ, tuudka epata e lapo. Yɛ kabɛ dhiiti mbi etuud sis ɔɔ, tuudka yɛ, yɛ bɛ elooba ɔɔ, loobaka. Yɛ kabɛ tɛp ɛdɛ duu ɔɔ, djɛka duu ne mot di egoka ne duu ɔ.

Kwyɛl ne sɔ'ɔ mot

⁸ Nàdi nε kola sɔ'ɔ mot, ye di ààbε kola kwyel bi di egoka nε edi nε yε pak'en ε, etεε náá, mot di ekwyel bεsɔ ɔ looba é nε etsi djas.

⁹ E di'enek, etsi lεε é náá:

Sa wɔ ààsa mεzɔ,
sa wɔ ààgɔ mot,
sa wɔ ààdjii sa mot,
sa wɔ ààwyeeb sa mot.

Metiη menek djas dus é tɔ ekpa wat di eke náá, kwyela sɔ'ɔ mot dǎa wɔ di ekwyel nyel'ɔ εmet ε.

¹⁰ Mot di ekwyel mǎn sɔ mot ɔ, nyε tok nε ghwyil εsa nyε sa εbiyo. Tin, wɔ kwyel sɔ'ɔ mot ɔ, wɔ eelooba nε etsi djas.

Edi ε ndjem éteε ezyε ε Klisto

¹¹ Saka deenek etεε náá, bi nε gu mεwala mena kadika mos'aak: Ye é εwala mena di egoka nε εdjem é egɔ ε. Etεε náá, tsik moo é ekunaaεpe nε nena dhaa-dhanak é ghεη mena nadumka koη nε Yezu Klisto ε.

¹² Deenek, pum moo é εtsetaεpe, mεlem moo aalem. Djhookatka embee mεsa mε di esael tɔ ghooghom ε, deenek, djhoonɔɔka bεghel di ebeaa e mwos ε.

¹³ Djhookεka tɔ epiki, dǎa bot ε di ekε tɔ gwyε ɔ. Sa mena ààdika bot ε elangi, bot ε mεzɔ. Sa mena ààdika bot ε di enɔ mεzɔ tyee mεsa ɔ. Sa mena ààdika bot ε mεwɔ, bot ε di ewyeeb esa e bot ɔ.

¹⁴ Tin, dika nε mεfulu ε Ghεη Yezu Klisto. Sa bi ààbet náá, embee mekwosak pus bin é ze εbiyo.

14

Sa wɔ ààpée mǎn ε nyoog

¹ Beka mot di ààlyel tɔ ɛmyaal ɛ lɛ ɛnyɔɛpe ɔ, sa bi ààlii ɛbiyɔɛpe dum nɛ mɛkpa mɛ.

² Ye é nɛ ghwyil ɛdi náá, mot ɛpemyaal ɛdɛ membi mɛ edee djas. Tin, mot di ààlyel ɛnyɔɛpe tɔ ɛdum ɛ kɔŋ nɛ Zɛɛb ɔ zɔdɛ yɛ é mɛwyee.

³ E di'enek, mot di ɛdɛ membi mɛ edee djas ɔ, sa nyɛ ààbyasal mot di ɛtsi bɛdhiiti membi mɛ edee ɔ. Mot di ɛtsi bɛdhiiti membi mɛ edee ɔ, sa nyɛ ààbyasal mot di ɛdɛ membi mɛ edee djas ɔ, ɛtɛɛ náá Zɛɛb eemyaal nyɛ.

⁴ Wɔy é yɔ zɛ étɛp ɛpɛɛ mot-mɛsa mɛ mot sis? Nyɛ sa mɛsa mɛ ɛnyɔɛpe nɛghu ààsa ɛnyɔɛpe ɔɔ, yɛ gwyák é kukuma yɛ. Tin, nyɛ aapyet tɔ ɛsa mɛsa mɛ, ɛtɛɛ náá, Ghɛŋ é nɛ ghwyil sa náá, nyɛ pyet.

⁵ Mot é nɛ ghwyil bee náá, yak ɛlu eedhaa yak. Tin, dhiiti mot kabee é náá, mɛlu djas é djala. Mot nɛ mot goka é ɛdi nɛ ɛmyaal tɔ sa nyɛ di egek ɛ.

⁶ Mot di ewa mbɛk pak mɛlu ɔ, nyɛ sa yɛ é étɛp ɛduwal ɛ Ghɛŋ, mot di ɛdɛ membi mɛ edee djas ɔ, nyɛ sa deenɛk é étɛp ɛduwal ɛ Ghɛŋ, ɛtɛɛ náá, nyɛ nɛ bulal bhɔɔ nɛ Zɛɛb kɔ ɛsu ɛ edee. Mot di ɛtsi bɛdhiiti membi mɛ edee ɔ, nyɛ sa deenɛk é étɛp ɛduwal ɛ Ghɛŋ, nyɛy pe baabulal é bhɔɔ nɛ Zɛɛb.

⁷ Ye tok nɛ mot pak'ena di nɛ tsik kɔ ɛsu ɛ lɛ met. Ye tok pe nɛ mot di egwyɛ kɔ ɛsu ɛ lɛ met.

⁸ Yɛ bɛ náá, mena é nɛ tsik'ɔɔ, yɛ é kɔ ɛsu ɛ Ghɛŋ, yɛ bɛ náá, mena eegwyɛ ɔɔ, yɛ é kɔ ɛsu ɛ Ghɛŋ. E di'enek, yɛ nakoozodi náá, mena é nɛ tsik, nɛghu mena eegwyɛ, menaka é bot ɛ Ghɛŋ.

⁹ ɛtɛɛ náá, Klisto naagwyɛ gom étɛp ɛ di é Ghɛŋ e bot ɛ nazegwyɛ ɔ, nɛ bot ɛ di nɛ tsik ɔ.

¹⁰ Wɔy, étɛp yé wɔ di epée mɔn nyoog? Nɛ wɔy pe, étɛp yé wɔ di ebyasal mɔn nyoog? Bela náá, menabelka djas é waadika tɔ epée e Zɛɛb.

¹¹ Ekwyala lɛɛ é náá:

«Mam Ghɛɲ, mot di nɛ tsik ɔ, mɛ eemyaal nɛ tɛɛtɛ:
Bot djas é waakwyit mɛbɔɲ sok bhwoob'am,
bot djas é waaduwal duma e Zɛɛb.»

¹² Deenek, mot nɛ mot é waatanjal dum nɛ yɛ mɛsa é mis mɛ Zɛɛb.

Sa wɔ ààkwyosal mɔn nyoog tɔ mɛbhowal

¹³ Djhookatka ɛwa epée pak'enaka. Sa bi ààdi nɛ mɛfulu mɛ di epus bɔn nyɛɛg bin, bot ɛ di ààlyel tɔ ɛdum ɛ kɔɲ nɛ Zɛɛb ɔ náá, bɛ bema ɛbɛk nɛghu epus bɛ tɔ ɛbiyo.

¹⁴ Kɔ ɛsu ɛ Ghɛɲ Yezu, mɛ nɛ gu enyɔɛpe náá, yɛ tok nɛ dhiiti sonok di nɛ edhuud. Tin, mot é bee náá, yak sonok é nɛ edhuud ɔɔ, yɛ aakadi é nɛ edhuud étɛp'ɛ.

¹⁵ Wɔ djɛ mɔn nyoog tun kɔ ɛsu ɛ edɛɛ ɔɔ, gua náá, wɔ ààkake tɔ kwyɛl. Deenek, sa wɔ ààgel tsik mɔn nyoog mot Klisto nagwyɛ étɛp'ɛ ɔ, kɔ ɛsu ɛ ba moo tɛp edɛɛ.

¹⁶ Yɛ ààgoka náá, sa di enyɔ nɛ biyɔ ɛ, kadi sa di edjɛ bin ze ɛlii ɛbiyɔɛpe nɛ bɛdhiiti bot.

¹⁷ Etɛp tak ɛ di náá, ɛdi si ekukuma e Zɛɛb, yɛ tok étɛp edɛɛ nɛghu étɛp bɛdhiiti esa e dek. Tin, yɛ é epiki, egwyem, nɛ mɛmyaala ee Sisim na Dɛɛ di edjɛ ɛ.

¹⁸ Mot di esa mɛsa mɛ Klisto deenek ɔ, nyɛ é mbɛɛ mot é mis mɛ Zɛɛb, bot é waadjɛ nyɛ gham.

¹⁹ Djhoosaaka sa di egoka ne egwyem ε, ne sa di egoka ne ekwyee mena náá, mena tóka sok tó edum ε kon ne Zεeb ε.

²⁰ Sa wɔ ààpul mesa me Zεeb kɔ esu ε edee. Ne tsetse, bot ε ne ghwyil ede membi me edee djas. Tin ye àànyɔ náá, bot de sa di ne ghwyil epus mon nyεeg'ena tó edjak ε.

²¹ Sa di enyɔpe ε, ye é etsi ε tit, etsi ε menyok, ye é ebyen ε sa djas di ne ghwyil epus mon nyoog edjak ε.

²² Emyaal wɔ di ne ye dum ne tep edee ε, diaa ne ye étep woy emet é mis me Zεeb. Memyaala ne mot di àadjε lyem'ε mebe ne sa nyε zesée ε.

²³ Tin, mot é di ne mbee esiiza é sok nyε di ede edee ɔ, Zεeb aawa nyε é fenj. Eteε náá, emyaal ε le é zyaala ne sa nyε sa ε. Tin, sa djas di zyaala ne emyaal ε, ye é syem.

15

Sa wɔ ààsaa náá lyem'ɔ di ne memyaala, sanja náá sɔ'ɔ mot di ne memyaala tɔ lyem

¹ Menabelka bot ε di elyel tó edum ε kon ne Zεeb ɔ, mena goka é ne edje meghaaz ε ne bot ε di náá be dinaa àapaalyel tó edum ε kon ne Zεeb ɔ. Sa mena àasaaka esa ee elyem bina di emyaala ne ye ε.

² Ye goka é náá, mot ne mot sa sa di náá, mon sɔ aamyala ne ye ε, étep nyε needi enyɔpe, ye neekwyee nyε é etó sok tó edum εkon ne Zεeb.

³ Tin, Klisto nabe é ààsaa sa lyem'ε aamyala ne ye ε. Tin, dáa ekwyala di eleε: «Melee me be nadi elee wɔ é, ye eezii kɔ lo'am.»

⁴ Tin, sa djas nakwyalaa tɔ məkana mɛ na dɛɛ na mwa ɛ, ye nabe é éteɔ ye neelyo mena, etɛɛ náá, ye é kɔ ɛsu ɛ zii nɛ mɛghaaz ee ekwyala di edje mena ɛ, mena aabelaka ɛbwaalel.

⁵ Beta náá, Zɛɛb mot di edje bot zii nɛ mɛghaaz ɔ sa náá, bi di tɔ ɛgwakel pak'en dáa Yezu Klisto.

⁶ Etɛɛ náá, biyɔ djas tɔ ɛgwakel, dhatyee mot ngɔt bi aaduwal Zɛɛb, Sɛɛɛ ɛ Ghɛɲ'enaka Yezu Klisto.

Mbɛɛ Bhaadal éteɔ bot ɛ membyak djas

⁷ Tin, beelka pak'en, dáa Klisto di ebe bin éteɔ duma Zɛɛb ɛ.

⁸ Tin, mɛ lɛɛ bin ɛ tsɛɛtɛ náá, Klisto moo é mot-mɛsa mɛ bot ɛ mbyak eYuda éteɔ ɛlyaal ekek ɛ Zɛɛb nakɛk nɛ bebhaab'ɔɔ ɛ, nɛ baalyaal náá, Zɛɛb é sosoob.

⁹ Nyɛ nabaazyɛ é etɛɛ náá bot ɛ di ààbɛ bot ɛ mbyak eYuda ɔ needuwal Zɛɛb kɔ ɛsu ɛ boo lyem ghoɲ'e, dáa ekwyala di elɛɛ ɛ:

«Dum nɛ tɛɔ tak ɛ, mɛ aaduwal wɔ tɔ bot ɛ di ààbɛ bot ɛ mbyak eYuda ɔ,
nɛ ɛduwal din ɛ lɔ.»

¹⁰ Ekwyala na dɛɛ ɛpebaalɛɛ náá:

«Myaalaka sama nɛ bot ɛ mbyak ɛ Zɛɛb.»

¹¹ Tin, ekwyala ɛpebaalɛɛ náá:

«Bot djas di ààbɛ bot ɛ mbyak eYuda ɔ, duwalka Ghɛɲ,

biyɔ bot djas di kɔ eko ɛ bɔs ɔ, tiika mɛɔjeeb di ɛduwal Zɛɛb ɛ.»

¹² Ngoolɛl-mɛkpa ɛ Zɛɛb Ezayi ɛpelɛɛ náá:

«Dha Yese ngɔt ɛ aabyel,
nyɛ aazyɛ éteɔ ɛdi kukuma bot ɛ di ààbɛ bot ɛ mbyak eYuda ɔ,

bot ε tak ε waawa ebwaalel ε lɔɔ é nε nε.»

¹³ Beta náá, Zεeb mot di esuk ebwaalel ɔ, lwoodal bin nε memyaala nε tete egwyem kɔ esu ε edum ε kon ε len nε nε. Eteε náá, bi needi nε ebwaalel nε nε ebuepe nε ghwyil ε Sisim na Dεε.

Pɔl é nε gham ekwyal mekana dda nye kwyal ε

¹⁴ Bɔn nyεεg bam, mam ε met epemyaal enyɔɔpe náá, bi é lwoodela nε mbεε mesa, lwoodela nε ghwyil egu sa di egoka náá, bi lyoel pak'en ε.

¹⁵ Deenek, nε mεghaaz djas, mε naazekwyal bin tɔ bεte nε mε ze mε mekana mam, étep bi neetaala nε sa bi nazedjek ε. Mε nakwyal deenek ε kɔ esu ε enem nε embεε Zεeb nadjε mε ε,

¹⁶ étep edi ε mot-mesa ε Yezu Klisto dum nε bot di ààbε bot ε mbyak eYuda ɔ. Deenek, mε sa é mesa mε mebwala tɔ egoola Mbεε Bhaadal ε Zεeb, etεε náá, bot ε di ààbε bot ε mbyak eYuda ɔ needi tyee buwa Zεeb di ekwyel ε, da bε é beea piki é mis mε Zεeb e ze ε Sisim na Dεε.

¹⁷ Tɔ egwakel nε Yezu Klisto, mε é nε ghwyil edi tɔ memyaala nε Zεeb dum nε mesa mam.

¹⁸ Eteε náá, ye bε mε eelii dum nε dhiiti tep ɔ, ye é aazodi é sa Klisto nasa dum nε nam étep edul ε bot ε di ààbε bot ε mbyak eYuda ɔ looba nε Zεeb. Nye nasa ye ε, nε ghwyil mekpa nε mesa,

¹⁹ nε ghwyil endem mε bwala nε mεvyekεle, nε ghwyil Sisim ε Zεeb. Etep tak ε mε nagoola nε bham djas Mbεε Bhaadal ε Klisto, kana pε ghaada Yeluzalem, zenɔɔ medhik mεsis kekum pε kyee dik Iliid.

²⁰ Tin, me nazokwyel egoola Mbεε Bhaadal pe tɔ edi di náá, bot nabε é be dinaa ààgwak bot eelii dum ne Klisto ε. Me nasa deenek ε, éteɓ me di ààsum kɔ ghush zumal dhiiti mot.

²¹ Me nasa deenek ε éteɓ edu sa ekwyala di elεε ε: «Bot ε di náá, be nabε é ààgoola be Mbεε Bhaadal ɔ, be waabee nyε, bot ε nadi ààgwak Mbεε Bhaadal tak ɔ, be waagu mbi mot nyε di ε.»

Pɔl epelii dum ne mɛdjoɗ me pe ghaada Lam

²² Ye é etεɓ tak ε nadi eelu me esok ne esok náá, me zye pe yibo.

²³ Tin, nenak, me eesilal mesa mam kɔ mɛdhik mak. Bela náá, membu ne membu, me nadi ekwyel εzyε pe yibo.

²⁴ Me kwyel esa ye ε, é gheɗ me aatɔ pe kyee dik Espanye ε. Eteε náá, me é ne ebwaalel ebela mekeε é sok me dhaa pe yebɔ éteɓ etɔ pe kyee dik yenek, me aadi ba melu pe yibo.

²⁵ Tin, nenak yak, me tɔ é pe ghaada Yeluzalem éteɓ esa mesa pe daa bot ε Zeεb di penek ɔ.

²⁶ Eteɓ tak ε, bot ε zeεga mendjaala ghaada Masedwan ne yii Akayi namyam εseεg epata éteɓ beɗjel ε bot ε zeεga mendjaala ghaada Yeluzalem.

²⁷ Be naamyam esa ye ε ne meghwyil mɔɔ met, tin, ne tseεtse, be nadi é ne kola yɔɔ ɔ. Eteε náá, bot ε mbyak eYuda mendjaa me mendjaala menek naagwyena esa e Sisim ne bot ε di ààbe bot ε mbyak eYuda ɔ. Deenek, bot ε di ààbe bot ε mbyak eYuda ɔ goka é ne ekwyee be ne ekum bɔɔ.

28 E sok me aasilal etep binek ε, é sok me aadje be epata binek ε, me aadhaa pe yebɔ étep egoola pe kyee dik Espanye ε.

29 Tin, me ne gu náá, é sok me aazyε pe yebɔ ε, Klisto aalyaal mena betε ne enem ne embεε be.

30 Tin, bɔn nyεεg gwakeka sa me di ekwyel εwaab ne nen kɔ εsu ε Yezu Klisto, dum ne kwyel Sisim na Dεε di edje ε. Duuka sama ne nam tɔ edjaala Zεεb kɔ εsu ε lam.

31 Djaalaka Zεεb étep nye neebaal me sok bh-woob bot ε kyee dik Yude, bot ε di ààdum kon ne Klisto ɔ, tin, djaalaka etεε náá, mekεε me aazyε ne ye pe ghaada Yeluzalem neemyaalaa ne lyem wat ne bot ε di edum kon ne Yezu ɔ.

32 Deenek, ye aasa náá, me kum pe yebɔ ne memyaala djas, Zεεb ε kwyel ɔɔ, me waanɔɔ ba mɔn ewala pe daa len.

33 Beta náá, Zεεb mot di esuk ε egwyem ɔ, di sama ne biyɔ djas. Amen.

16

Mεswosel

1 Me eedhis bin kel'ena Febe, mot di esa mesa me Zεεb tɔ zεεga mendjaala ghaada Sεεkele ε.

2 E sok nye aakum penek ε, beka nye enyɔɔpe ne din ε Gheη, tyee bɔn ε Zεεb di egoka ne esa ε. Kwyeeke nye tɔ etep djas é gheη nye aadi ne gwyee mekyeea ε, etεε náá, nye naakwyee mbula bot dɔɔ ne mam pe.

3 Swoska Pilisil ne ngom Akilas, bot ε bis ne be nɔɔ di esa mesa me Yezu Klisto sama ɔ.

⁴ Bε naaka bet étεp εtsik mε. Mε eedyeebaghapεε bε, ye tok mam nε mam, dɔɔ nε bot ε ezεga mendjaala djas di ààbε bot ε mbyak eYuda ɔ ee-baaghapεε bε.

⁵ Swoska dɔɔ nε bot ε zεga mendjaala di esεga pε yɔbɔ ε. Swoska mɔn nyaag'am Efayinet mε di ekwyel ɔ, nyε nadi é mot mεkεn pε tɔ kyee dik Azi nakan εdum ε kon nε Yezu Klisto ɔ.

⁶ Swoska Maali, mot nadyeebawa nyel tɔ mεsa étεp'en ɔ.

⁷ Swoska pe Andolonikus bε nε Zunyas bot ε mεbyel mam, bot ε bis nε bε nɔɔ nadi tɔ membok ε. Bɔɔ djas bebá é bot ε lwoma ee bot di edje duu εbuεpe ɔ. Ye é bɔɔ é naleedum kon nε Yezu Klisto εsok nε nam.

⁸ Swoska Ampilyatus mɔn ε nyaag'am mε di ekwyel tɔ esa mεsa mε Ghεη ɔ.

⁹ Swoska Ulbε, mot bis nε bε nɔɔ di esa mεsa mε Yezu Klisto sama ɔ, dɔɔ nε Sitasis mɔn nyaag'am mε di ekwyel ɔ.

¹⁰ Swoska Apεles, mot nalyaal mεsa mε εdum ε kon ε lε nε Klisto ɔ. Swoska bot ε mεbyel mε ndjan ε Alistobul.

¹¹ Swoska Elloodiɔn, mot mεbyel mam. Baaswoska dɔɔ nε bot ε ndjan ε Naasis di edum kon nε Ghεη ɔ.

¹² Swoska Tiilifen bε nε Tiilyfɔɔz, boa di esa mεsa mε Ghεη ɔ, baaswoska Pεelsid kel'am mε di ekwyel εbuεpe ɔ, nyε naadyeebawa lyem εlyelepe tɔ mεsa mε Ghεη.

¹³ Swoska Lufus, mot-mεsa mε Ghεη nasée ɔ. Baaswoska dɔɔ nε nyεeg, mot mε di ebee nyε dáa

nyaag'am ɔ.

¹⁴ Swoska pe Aseekilit, ne Felegan, ne Elmes, ne Patolobas, ne Elmas, zenoo bon nyeeɛg bɔɔ djas bot ε zedum kon ne Zeeb di sama ne nɔɔ ɔ.

¹⁵ Baaswoska dɔɔ ne Filolɔɔg be ne Zuli, ne Neele be ne kel, swoska Oleepas, zenoo bot djas zedum kon ne Zeeb di sama ne nɔɔ ɔ.

¹⁶ Swoselka pak'en ne mebeedela daa bon nyeeɛg to edum ε kon ne Zeeb di esa ε. Bot ε ezeeɛga mendjaala ε Klisto djas eeswos bin.

Edulaa melo yii mesik

¹⁷ Me epedje bin meghaaz bon nyeeɛg, bi ε kobaka ne bot djas di ewa mbek ne ezem to sama bot ε zedum kon ne Zeeb ɔ, bot ε di esa naa, bi lum kon ne medjek me bi nadjek ε. Dika etsetape ne nɔɔ,

¹⁸ etee naa, mbi binok bot aasa mesa me Klisto Ghen'ena. Tin, be sa mesa ε etep bɔɔ bemet! Mbee mekpa mɔɔ, ne elen etsal bɔɔ, ye ε etep ekɔɔ bot ε di aatselal ɔ.

¹⁹ Bot djas ne gu elooba ε len ne Ghen. Me ne myaala etep'en, tin, me epekwyel naa bi di betson ε bot etep esa enem esa, esa e dee, aabe esa e ebiyo.

²⁰ Zeeb, mot di esuk ε egwyem moo aatwaal Satan si meko men.

Beta naa, enem ne embee e Ghen'enaka Yezu di ne nen!

²¹ Timote mot bis ne ne di esa mesa ɔ eeswos bin, dɔɔ ne Lusys, ne Zasɔn zenoo Sosipateed bot ε mebyel mam.

²² Ye ε mam, Teeltus ε di ekwyal bin mekana mak, me eeswos bin ne din ε Ghen mot di esa naa, mena dika to egwakel ε.

²³ Ghayus, mot me sulal pe ye o eebaaswos bin. Ye e pe ye e ee bot di esega etep mendjaala. Elast mot di enoo epata to ghaada be ne mon nyeg'ena Kaltus eeswos bin.

²⁴ Beta naa, enem ne embeg Gheng'ena Yezu Klisto di ne biyo djas.

Polepeduwal Zeb

²⁵ Djhoobulalka bho ne Zeb, mot di ne ghwyil edje bin meghaaz etep bi needi ghin to edum e kon e len daa me di egoola bin to Mbeg Bhaadal ko esu e Yezu Klisto e. Egheng sok, Zeb nabe e aatel bot ekwosak ele, nye naasyel ye.

²⁶ Nenak yak, nye eetil ye popoopwon to bemekana me bengooel e mekpa daa Zeb na kom-kom nale e. Tin, bot djas di aabe to mbyak eYuda o eegwak ye, etep bot needum kon ne ne, ne elooba ne ne.

²⁷ Djhoodjeka duu ne Zeb ne din e Yezu Klisto, nyey mot di nye emet etson o, Amen.

Bekwel

Bekwel: Bekwel (New Testament)

copyright © 2024 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Bekwel

Contributor: Wycliffe USA

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-04-26

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 26 Apr 2025 from source files dated 26 Apr 2025

93bbbee1-b255-555f-8c39-01878a3cad57